

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI. Rugpiūtis — August 18, 1971 Nr. 61

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AZIJOS POLITIKA

BANDYMAI SURASTI NAUJĄ FORMULĘ

Numatomas prezidento Nixono vizitas į Pekiną ir ką tik pasirašyta Indijos - Sovietų Sąjungos draugystės ir savitarpio pagalbos sutartis ryškiai parodo, kad didesnių pasikeitimų laukima greičiau Azijoje negu kur kitur. Tam tikra prasme su tais pasikeitimais yra susijęs ir Artimųjų Rytų konfliktas, nes sovietams labai rūpi Suez kanalo atidarymas, leidžiantis greičiau permesti į Indijos vandenyną karines ir ūkines pajėgas. Jie, atrodo, spaudžia Egiptą priimti amerikiečių pasiūlymus, numatančius Izraelio pasitraukimą iš rytinio Suez kanalo pakraščio, tačiau neperkeliant pačių egiptiečių karinių pajėgų. Egipto suverenumas į Rytus nuo kanalo būtų tik simbolinis. Su tą idėja kol kas nesutinka nei Egiptas, nei Izraelis, tačiau jie gal priimtų keturiu didžiųjų valstybių "dikta-tą". Už tat jau kalbama apie Valstybės Departamento sumanymą suaukti tokią Suez kanalo suinteresuotų valstybių konferenciją.

Kovoje dėl įtakos Indijos vandenyną sovietai, atrodo, laimėjo vieną punktą paskubėję Indijai į talką jos konflikte su Pakistanu. To konflikto šaltinis yra ne Kašmiro klausimas kaip anksčiau, bet centrinės Pakistano vyriausybės labai žiaurus Rytinio Pakistano bandymo atskirti numalšinimas, su kėlęs 6 ar 7 milijonų pabėgėlių bangą į Indiją. Tų pabėgėlių aprūpinimas sukėlė didelę problemą, kurios sprendimą pasunkino atviros Indijos simpatijos atsiskirimo šalininkams. Pakistano pusėje yra Raudonoji Kinija ir netiesiogiai JAV, kurios Pakistano šelpia kiek ginklais ir nedidele ūkine parama. Nu-traukimas tos paramos būtų tik Pakistano atidavimas visiškai Raudonosios Kinijos globai. Iš kitos pusės rėmimas tikrai kruvinos karinės diktatūros negali būti labai populiarus ir atrodo, kad tai ras atgarsio ateinančioje priešrinkiminėje kovoje. Sovietų Sąjunga, tarpininkavusi Indijos - Pakistano konflikte dėl Kašmiro, naujai susidariusia situacija pasinaudojo sustiprinti savo ryšius su Indija, kas padėtų jos įtakos Indijos vandenyną ir net pietryčių Azijoje sustiprinimui ir... eventua-liam Kinijos apsupimui iš pietų pusės.

Indijos - Pakistano konfliktas tačiau vargiai ar pakeis situaciją Azijoje. New York Times James Reston iš ilgo pokalbio su Ču Enlai pasidarė išvadą, kad Pekinas daugiausiai bijo so-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

viety grėsmės ir Japonijos apsiginklavimo. Šiuo metu Japonija išnaudoja "Pax Americana" Ramiajame Vandenynė ūkiniam sustiprinimui. Tačiau JAV traukiantis iš Vietnamo, pradedant dialogą su Pekinu ir pergyvenant moralinę krizę namuose, Japonija galinėjasi tikėti JAV globai ir pradėti pati ginkluotis. Nors Japonija gyventojų skaičiumi yra beveik 10 kartų mažesnė už Kiniją, jos ūkinis pajėgumas yra bent 2,5 kartų didesnis. Žodžiu, ji lengvai gali pasidaryti karinė galybė ir net vietoje amerikiečių pasiimti globoti Taiwaną ir Pietinę Korėją. Tiesa, tam reikia dar kiek ilgesnio laiko tarpo ir kol kas Japonija dar laikosi JAV skverno, tačiau, kaip įrodė Hitleris pramoningam kraštui

ginklais pralenkti savo kaimynus nėra sunku.

Už tat, toliau žiūrint, JAV - Japonijos santykiai yra daugiausia nulemiantis faktorius Azijos politinėje plėtotėje. Dėl to, kaip jau čia ne kartą pastebėjome, Pekinas iki tam tikro laipsnio yra suinteresuotas JAV stiprumu. Jis gali, nors ir ne viešai, prisidėti prie palankesnio JAV-bėm Vietnamo konflikto išsprendimo. Pekinas gali sutikti ir su Taivano praktiška nepriklausomybe amerikiečių globoje, jei, pavyzdžiui, būtų pripažintas jo suverenumas iš principo. Yra ir daugiau galimybių, jei JAV prezidentas galėtų nekludomas vesti slaptą politiką, paisydamas tik JAV interesus. Deja, JAV yra per daug įvairiausių "spaudimo grupių", kurios kluodo drąsesnei iniciatyvai.

LAISVAJAME PASAULYJE YRA 1000 LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

PASIKALBĖJIMAS SU PLGS PIRMININKU DR. V. PAPROCKU

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos aštuntasis suvažiavimas įvyks š.m. Darbo Dienos savaitgalį New Yorke, Hotel Pierre, rugsėjo 4-5 dienomis. Ta proga ir lietuvių visuomenės idomu plačiau susipažinti su mūsų med. gydytojų rūpesčiais, darbais ir įnašu į bendrąjį išeivijos lietuvių politinį bei kultūrinį gyvenimą ir suvažiavime numatoma svarstyti klausimais. PLGS-gos pirmininkas dr. Vaclovas Paprockas atsako į Dirvos pateiktus klausimus.

-- Ką lietuviai gydytojai veikia apsijungę Pasaulio Lietuvių Gydytojų sąjungoje?

-- 1913 metai laikomi Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos įsteigimo metais. Vadinasi, nuo organizacijos užuomazgos iki šios dienos praėjo 58 metai. Per tą laiką buvo organizacijos pakilimo ir smukimo laikotarpiai. Tačiau nuo 1957 metų padėtis stabilizavosi ir veikla įėjo į pastovias vėžias.

Šiandieną mes turime skyrius įvairiuose pasaulio laisvuose kraštuose, leidžiamie lietuvių kalba savo žurnalą, dalyvaujame visuomeninėje veikloje. Mūsų organizacijai priklauso arti 500 narių. Mano apskaičiavimu laisvajame pasaulyje gyvena virš 1000 lietuvių gydytojų.

-- Daug medicinos gydytojų yra aktyvūs nariai ar net vadovai ir kitose organizacijose, ar PLGS-ga pati savaime dalyvauja ir bendrųjų išeivijos lietuvių rūpesčiuose ir koku būdu?

-- Bepagrindinių profesinių tikslų mus, lietuvių gydytojus, riša dar specifiniai uždaviniai: savo tarpe palaikyti lietuvišką dvasią ir ją puoselėti kasdieniniame gyvenime; budėti lietuvių tautos sargyboj ir kovoti už Lietuvos laisvę.

PLGS Sąjungos pirmininkas dr. Vaclovas Paprockas.

-- Ką PLGS-ga atliko Jūsų vadovavimo dviejų metų kadencijoje?

-- Atsiminus, kad susirašinėjimui vesti neturime samdomo personalo, ir organizacinis darbas atliekamas laisvu nuo profesinio darbo laiku, per šiuos dvejus metus padaryta gana daug. Viską būtų sunku išvardinti. Paminėsiu tik kai kuriuos svarbesnius darbus nesilaikant chronologinės tvarkos.

1. 1970 metais vasario 16 proga organizacijos vardu buvo parašyti ir išsiuntinėti laiški visiems JAV kongresma-

(Nukelta į 2 psl.)

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba intensyviai ruošiasi korporacijos stovyklai ir suvažiavimui. Nuotraukoje sėdi iš kairės: pirmininkas Agis Modestas ir sekretorė L. Virpšaitė-Hofmanienė. Stovi: vicepirmininkas dr. L. Kriaučeliūnas, išdinininkas Bronius Kasakaitis ir arbirer elegantiūm J. Valkiūnas.

NEOLITUANŲ STOVYKLAI BAIGIAMA PASIRUOŠTI

Laikas greitai bėga, artindamasis į Korp! Neo-Lithuania stovyklavimą. Gal nereiktų nė daug kalbėti, savaime, darosi aišku, jog kiekvienas organizacinis pajudėjimas, reikalauja darbo, pasiruošimo. Taip ir įvairias stovyklas ruošiant, tenka ne tik rengėjams, bet ir stovyklautojams, prie bendro judėjimo prisidėti.

Mūsų išeivijos, jaunimo stovyklos, turi atlikti daugelį uždavinių, kurie turi padėti kiekvienai organizacijai artintis į siekiamus tikslus. Daugumos tikslai — siekti lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvės. Ta linkme ir stovyklų programos grįstos, ta linkme visas stovyklinis ratas sukasi. Kiekvienos stovyklos ruošėjas stengiasi tą ratą pajavairinti, tuo jauną žmogų patraukiant, sudominant, sudarant tas įdomesnes sąlygas stipriau prie bendrojo darbo prisidėti.

Taip ir šiuometinė Korp! Neo-Lithuania stovykla baigiama paruošti. Sudaryta visa stovyklinė programa, kuri susideda iš: paskaitų, simpoziumų, literatūros vakaro, vasarų, sporto. Kaip jau ir anksčiau buvo minėta, ten pat įvyks ir Korporacijos Suvažiavimas (rugsėjo 4-5 d.d.).

Kasdieninė stovyklos dienotvarkė, savo laiku, labai panašiai išdėstyta, kaip kiekvienais metais. Keliamasi aštuntą valandą ryto ir tyla — dvyliką nakties. Visa stovyklinė diena 16 valandų. Čia darbas, valgy-mas, poilsis, sportas ir vakarų vakarų sutelpta. Visa stovyklinė programa išdėstyta šia tvarka:

Sekmadienį — (rugsėjo 29 d., 12 val.) įvyks stovyklos atidaromoji akademija, kurią praves Vyr. Valdybos pirmininkas filist. Algis Modestas. Prie vėliavų pakėlimo žodį tars stovyklos vadovas filist. inž. Jonas Jurkūnas. Vakare įvyks susipažinimo vakaras.

Pirmadienį — filist. dr. E. Noako ir Arūno Vaitiekaičio paskaitos; sportas; vakarojime — atskirų gru-

pių pasirodymai ir dainos.

Antradienį — filist. arch. S. Muloko paskaita; junioro referatai; sportas; laužas.

Trečiadienį — simpoziumas — Jaunimas ir lietuviška daina; Vyt. Kasniūno, jr. paskaita; junioro referatas; sportas; fukų vakaras.

Ketvirtadienį — filist. A. Stelmoko ir J. Gruzdzio paskaitos; sportas; vakarojimas — šiuipinys.

Penktadienį — Tėvo J. Kubiliaus ir filist. E. Modesto paskaitos; sportas; kaukių vakaras.

Šeštadienį — Mišios; iškilminga sueiga, suvažiavimo atidarymas; filist. dr. L. Kriaučeliūno paskaita; golfo turnyras; literatūros vakaras — programoje — rašytojo J. Gliados kūryba, vakarą praves filist. Vyt. Kasniūnas, sen. — filmą demonstruos K. S. Karpius.

Sekmadienį — suvažiavi-

mo darbo posėdžiai; stovyklos uždarojoji akademija; suvažiavimo uždarymas; vakarojimas — šiuipinys.

Tai ir visa stovyklinė programa. Gal surašyti ją gana lengva, bet kiekvienos stovyklinės valandos pravedimas, pareikalauja darbo, budrumo ir gražaus atsinešimo. Žinoma, be darbo nieko nėra, tam ir dirbama, kad būtų atsiekta geresnių rezultatų lietuviškuose keliuose.

Neolitanų stovykloje laukiami visi korporantai su šeimomis ir draugais. Gražu, kai vyresniusius ir jaunesniusius riša viena mintis, daina ir viltis. Stovykla vyksta Dainavoj, nuo rugpiūčio 29 d. iki rugsėjo d.

Dėmesio: visi neolitanai — golfinkai, norį dalyvauti turnyre, registruojasi pas filist. Romą Šiaudikį, 7125 So. Mozart, Chicago, Ill. 60629, telefonas (312) 434-2754.

NEPAMIRŠKITE BALTIJOS TAUTŲ

Rytų ir vidurio Europos kraštų atstovai laisvajame pasaulyje, -- Stockholme veikiančios baltų ir kitų kraštų išeivijų organizacijos paskelbė atsisaukimą -- kreipimąsi, išvežimų sukakties progą. Jį pavadintą "Nepamirškite Baltijos tautų", pasirašė estų, latvių, lietuvių, lenkų ir vengrų organizacijų atstovai, be to, Baltų Komiteto Stockholme sekretorius A. Horn ir PET Delegacijos Švedijoje pirmininkas W. Patek. Lietuvių sąjungos vardu pasirašė jos pirmininkas J. Pajaujis.

Atsisaukime nurodyta jog Sovietų Sąjunga, tai vienintelis kraštas antrojo pasaulinio karo metu padidinęs savo teritoriją. Ji šiuo metu yra vienintelė kolonijinė imperija pasaulyje. Pasauliniam karui prasidėjus

Baltijos valstybės virto pirmomis sovietų imperializmo aukomis. Vėliau į sovietų vergiją pateko kiti kraštai.

Nors nuo Stalino laikmečio Sovietų Sąjungoje buvo pasikeitimų, tačiau vergų darbo stovyklos vis tebeveikia. Nesudaro didelio skirtumo tai, kad pats ilgiausias darbo stovykloje kalinimo laikas vietoje Stalino metais buvusių 25 metų, dabar su mažintas iki 15-kos.

Stockholme paskelbtame atsisaukime pažymėta, kad Baltijos kraštai sovietų teroro buvo ypatingai paliesti. Per 30 metų tik Baltijos valstybėse sunaikinta mažiausiai 600.000 gyventojų, Kremlius yra aiškiai kaltas dėl genocido.

Atsisaukimą pasirašę kreipėsi į laisvojo pasaulio vyriausybes, laisvą-

(Nukelta į 2 psl.)

Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

TARPKONTINENTINIS LIETUVIŲ BENDRADARBIAVIMAS

Toronto tautinių šokių ansamblis Gintaras išpildant programą Anglijos lietuviams Londone. V. Bacevičiaus nuotrauka

Vasarą, kada prasideda turizmo sezonas, daug JAV ir Kanados lietuvių važinėja po pasaulį. Vieni keliauja asmeniniais tikslais, kiti -- visuomeniniais ir politiniais, tretieji -- gal visai be tikslo, kad tik keliauti, iš smalsumo. Vieni aplanko pažįstamus ir gimines, kiti -- visuomeninius ir kultūrinius centrus, tretieji -- pasaulio idomybes.

Mums čia labiausiai rūpi tie lietuviai turistai, kurie atvyksta į laisvąją Europą, pas laisvuosius lietuvius. Jie ne tik palaiko ryšius, bet ir atgaivina lietuvišką dvasią. Štai Kanados lietuvių jaunimas, apie 180 asmenų, vykdamas į skautų stovyklą Vokietijoje, užsuko į Londoną ir ten jų šokių ir kanklininkų grupė Anglijos lietuviams atliko puikią meninę programą. Čia tautinių šokių "Gintaro" grupė sušoko Pasiutpolkę, Kepurinę, Tabalą, Landytinį, Mikitiene, Pakeltkojį ir Sadutę, o kanklininkės paskambino populiarių liaudies dainų ir mūsų kompozitorių kūrinį. Anglijos lietuvių bendruomenės veikėjas A. Vilčinskas, "Europos Lietuvyje" rašydamas apie šią meninę Kanados lietuvių pasirodymą, taip atsiliepia: "Gintaras ir kanklininkės sulaukė labai gerų publikos įvertinimo. Programai pasibaigus, žiūrovai ilgai plojo ir prašė kartoti. Tačiau nuvargę ilgos kelionės per Atlantą ir likusias jėgas išleikę bešokdami, šokėjai turėjo tos garbės atsisaityti. Žiūrovų reakcija visai nestebina, kadangi Anglijos lietuviai jau seniai nebuvo matę tokio aukšto lygio grupės. Labai gaila, kad rengėjai nespėjo gauti didesnės salės ir parengimo išreklamuoti kita taučių tarpe. Toks pasirodymas vertas platesnio dėmesio".

"Gintaras" ir kanklininkės programą dar atliko Lietuvių sodyboje, Londone, studijų dienoje, Stuttgarte, ir skautų stovykloje, Schwetzingene.

A. Vilčinskas kelia gana sveiką mintį, kad vertėtų surengti Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių grupės gastroles Europoje. Tos gastrolės turėtų būti plačiu mastu vykdomos ne tik Europos lietuviams, bet ir kitataučiams.

Kartu kyla dar ir kita mintis. Ar nevertėtų mūsų tremties dailininkams, gyvenantiems JAV, Kanadoje ir visame laisvajame pasaulyje, organizuoti tarptautinių parodų, kur lietuvių dailininkų darbai iškiltų tarptautinėje plotmėje.

Apskritai, visose srityse, yra reikalingas didesnis lietuvių tarptautinis bendradarbiavimas, kad mūsų kultūrą keltume ne tik savo tarpe, bet su ja supažindintume ir visų laisvųjų tautų žmones. Juk ne vien tik mūsų tautiniai šokiai yra mūsų kultūros pažiba.

Lietuvos atstovas Anglijoje V. Balickas sveikina šokėjus ir vadoją A. Karasiejų. Šalia stovi D.B. LB vicepirmin. Z. Jūras. V. Bacevičiaus nuotrauka

• Kanadiečių lietuvių ekskursijos dalis, vadovaujama Augustino Kuolo ir Al. Jucys suponia aplankė Vasario 16 gimnaziją.

• VLB Tarybos Rinkimų komisija išleido aplinkraštį, kuriame yra paskelbti šie terminai. Apylinkėse rinkimų sąrašai privalo būti atskleisti nuo 1971 m. rugpičio 15 d. septynių dienų tikrinimui. Į Vokietijos lietuvių bendruomenės tarybą siūlomų kandidatų sąrašai privalo būti Rinkimų komisijai atsiųsti ne vėliau, kaip iki š.m. rugsėjo 16 d. Patys rinkimai įvyks lapkričio 23 d. korespondenciniu būdu.

LIETUVIAI GYDYTOJAI...

(Atkelta iš 1 psl.)
nams, senatoriams, gubernatoriams, o taip pat prezidentui bei valstybės sekretoriui, primenant jiems, kad Lietuva tebėra Kremliaus pavergta, ir prašant jų paremti mus kovoje su okupantu. Nekalbant apie tai, kad buvo gauta daug palankių atsakymų, noriu paminėti tik tiek, kad tais metais trijų valstijų (Delevare, Kansas ir Indiana) gubernatorių proklamacijos buvo paskelbtos tik mūsų akcijos dėka.

2. Šiais metais taip pat Vasario 16 proga buvo nusiųsti laišukai JAV prezidentui ir Valstybės sekretoriui, prašant jų kelti Lietuvos pavergimo klausimą suvienytose Tautose, į kuriuos gauti atsakymai.

3. Pirmiesiems astronautams, pasiekusiems su Apollo 11 mėnulį, nusiuntėm statinaitę su lietuviška žeme, primenant jiems, kad Lietuva tebėra rusų pavergta. Tikimės, kai bus įsteigtas astronautams skirtas muziejus mūsų siūstas suvenyras bus irgi padėtas atitinkamoje vietoje ir kartų kartoms bylos Lietuvos vardą.

4. 400.000 tiražu išleido dome (man asmeniškai finansuojant) spalvotus lipdomus ant vokų ženkliukus, primenantčius plačiajam pasauliui, kad nuo antrojo pasaulinio karo Lietuva neša sovietų jungą.

5. Brazinskių reikalų Turkijos prezidentui buvo nusiųsta telegrama ir be to, mano dėka buvo išgauta iš Park-Davis kompanijos 27.500 kapsulių Chloromycetino (rinkos kaina būtų virš \$9.000) ir ad hoc Chicagoje susidaręs lietuvių moterų komitetas tuos medikamentus nusiuntė Turkijos Raudonajam Pasmėnuliui kaip pagalbą kovoje su greičiau choleros epidemijos pavojumi.

6. Simo Kudirkos reikalų mes vieni iš pačių pirmųjų viešai reaguojome nusiųsdami Metro media televizijos komentatoriui dr. Martin Abend padėką už jo lapkričio 29 dieną per 5-takalą griežtą pasisakymą prieš pakrančių sargybos su Simu Kudirka elgesį. Iš jo esame gavę laišką ir kalbos tekstą.

-- Kokie lietuvių gydytojų santykiai su pavergtos Lietuvos kolegomis?

-- Individualiai - nuosirdūs, geri. Jie yra režimo ir svetimos jėgos

vergai. Kaip organizacija -- ryšių nepalaikome, nes "bebendradarbiaudami" Kremliaus diktuoja mom sąlygom, galėtume juos įklampinti, o be to ir patys nejučiomis patekti į okupanto užtaisytas žabangas. Tarp kitko, pavergtoje Lietuvoje gydytojų organizacijos, kaip tokios -- nėra; okupantui tas nepriimtina.

NEPAMIRŠKITE...

(Atkelta iš 1 psl.)

jų spaudą, pasaulio viešąja nuomonę bei tarptautines organizacijas, jų prašydami:

• palaikyti Baltijos tautas, joms kovojant už laisvę ir pripažinti jų istorinę, politinę bei moralinę teisę į nepriklausomybę ir laisvą apsisprendimą;

• reikalauti, kad Sovietų Sąjunga laikytųsi J. Tautų Chartos 13 str., kuriuo "... teikiama parama igyvendinant žmogaus teises bei pagrindines laisves visiems, be rasės, lyties, kalbos ar religijos skirtumo";

• reikalauti, kad Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių kraštų politiniai vadai gerbtų žmogaus teises ir nustotų nuolat pažeidinėjęs teises bei tautų laisvą apsisprendimo teisę ir suteiktų amnestiją politiniams kaliniams;

• įgalinti visas okupuotas tautas pačioms nustatyti savo ateitį, vykdančias laisvus rinkimus Jungt. Tautų priežiūroje. (E)

PAGALVOK

Geriausią priemonę sutrumpinti laikui yra darbas, o sumažinti gyvenimo smūgiams -- juokas!

• Užrašas ant kaimyno automobilio! Jei nekenti policijos, reikalui esant, pagalbon šauk hippius.

• Gyvenk taip, kad tavo laidotuviuose kalbėtojams nereiktų meluoti!

• Lietuvis gydytojas buvo pakviestas į mažą miestelį skaityti paskaitos aktualiais medicinos klausimais. Baigęs paskaitą jis paprašė vietos savaitraščio reporterio paskaitos turinio laikraštyje neskelbti, kadangi tą pačią paskaitą jis turėjo kiek vėliau kartoti kitoje netolimoje vietovėje.

Už kelių dienų gavęs laikraštį jis buvo prirentas trumpa žinute: Dr. X.Y mums pateikė puikiausią paskaitą. Išgirdome daug idomių istorijų ir gana gerų juokų. Gaila, paskaitos turinio negalime spausdinti!

Paruošė V.Š.

• Bradforde, Anglijoje, Bolling Hall muziejuje nuo rugpičio 1 d. iki spalio 1 d. vyksta Vakarų Europos egzilų liaudies tautinio meno paroda. Parodai surinkta gražių lietuviškų tautinių rankdarbių, audinių, gintaro ir medžio darbų.

• Dr. St. Kuzminskas Nottinghame laikė paskaitą birželio išvežimų proga.

• Derby, Anglijoje, lietuviai suruošė ekskursiją į Londoną. Čia jie aplankė Lietuvos atstovybę, pasiuntinį V. Balicką suponia, Lietuvių Namus, liet. katalikų bažnyčią ir Kanados lietuvių jaunimo koncertą. Ypatingą įspūdį ekskursantams padarė Kanados lietuvių jaunimo tautiniai šokiai ir kankliavimas.

• Stp. Vykintas Tautos Fondo reikalais lankėsi Darmstadto ir Schwetzingeno lietuvių kuopų daliniuose. Ta proga jis dalyvavo ir skautų stovykos iškilinėse.

laiškai Dirvai

LIETUVIŠKA GIESMĖ IR DAINA

Dirvoje liepos 30 d. buvo atspausdinti Antano Nako IV Dainų Šventės Atgarsiai.

Ten pasakyta: "po įvykusios bažnytinės reformos, kuri beveik visiškai nustumė organizuotą bažnytinį giedojimą į šalį. Dabar, jei ir gaunama vieta mišių metu chorui pasireikšti, tai retai kada daugiau kaip du kartus: pradžioje mišių ir pačioje nepatogiausioje mišių vietoje -- per Šv. Komuniją".

Bažnyčia duoda atsaką. II Vatikano susirinkimo dokumente "Šventojo Liturgija" sako: "choras atlieka tikrą liturginį veiksmą (Nr. 28); žmonės tebūnie raginami įsijungti giesmėmis prie aktyvaus dalyvavimo Šv. Mišiose (Nr. 30); liturginis veiksmas įgauna kilmingumą, kai apeigos atliekamos giedant (Nr. 113).

Apie muziką kalba Nr. 120. -- Romos Bažnyčioje tebūnie aukštai vertinami vargonai, kurių garsai pajėgia įstabiai pavidinti Bažnyčios apeigų žavumą. Ten sakoma, kad leidžiama naudoti ir kitus muzikos instrumentus, kiek jie derinasi su šventovės kilnumu, kelia tikinčiųjų dvasią.

Nr. 121 kviečia kompozitorius plėtoti bažnytinę muziką ir ją praturtinti. Tebūna bažnytinės muzikos savybėmis pasižyminčios melodijos, tinkančios netik dideliems, bet ir mažesniems chorams, padedančios visai bendruomenei dalyvauti pamaldose.

Taigi Bažnyčia chorų nenaiškina.

"Ordo Missae" -- Mišių tvarkos knygoje Nr. 19 kalba apie giedojimą Šv. Mišiose. Ten pakartota Šv. Pavilo žodžiai: himnais ir dvasinėmis giesmėmis, giedodami Dievui (3:16); pakartota posakis: "kas gieda -- du kartu meldžiasi".

Nr. 21 kalba, kad giedotina, kada kunigas eina prie altoriaus, giedotina Tikiu Dievą. Pabaigoje knygos yra Šv. Mišių giedojimai su gaidomis. Šios knygos įžangą sudaro 8 puslapiai Šv. Tėvo Pauliaus VI žodžiai -- dekretas, pavirtinąs "ordo Missae" -- Mišių Eiga.

Taigi, Bažnyčia "nenustūmė" bažnyčiose giedojimo, bet jį skatina.

Lietuviškose Šv. Mišiose negiedama tik "du kartus", bet net keletą kartų:

pradžioje "Pulkim ant kelių" aukos metu "Prieš Tavo altorių", "Priimk, o Tėve Visagali"; artėjant prie Dangiškojo Stalo "Jėzau pas mane ateik!" ar kitos giesmės ir pabaigoje Šv. Mišių: "Štai jau baimėm auką gausią", giesmės Šv. Marijos, "Apsaugok Aukščiausiąs", Lietuvos himnas, Galima būtų giedoti "Švenas, švenas" prieš svarbiausią Šv. Mišių dalį, Tėve mūsų.

Ačtin p. Nakui už įskeltąsias mintis, Tebūnie šauksmas į organizavimą chorų, kurie vadovautų lietuvių pamaldų pakilimui, Chorus galėtų sudaryti lietuviškų mokyklų mokiniai ir suaugusieji, nors jau ir pažilę lyg obelis lietuviškuose soduose.

Garbingieji, lietuviški kompozitoriai -- muzikos talentais apdovanotieji, kurkite melodijas bažnytinėms giesmėms, atausas lietuviškomis spalvomis.

"Dainos, sukurtos ir išlaikytos šimtmečių bėgyje lietuviško kaimo žmonių. Jos dainuo-

tos per šventes ir vaišes, džiaugsmo valandomis ir skausmų ar nusivylimų suspaudus širdį" (rašo Dr. J. Balys Neo-Lithuania 165 p.).

Giesmėmis, dainomis pavirsti lietuviškus tautinius skausmus į didžiulį viltį, Lopšinės dainos "žaliame beržė gegutė kukavo, kai mane mažą močiutė liūliavo", mes, lietuviai "Be laisvės nenurimsim". Lietuviškoje pamaldose: "Pulkim ant kelių, Viltį padėjom aukoje Tavo"; kad Dangus žvelgtų į lietuvių tautines ašaras; "Apsaugok Aukščiausiąs" kad komunistinis rusas nenužudytų lietuvių tautos, Lietuvos, kur mūsų sodybos, kur bočių kapai"; Lietuvos himnas, kuris dartinėje Lietuvoje pavadintas Tautiška giesme (Lietuvių poezija I 222p), kad visi atsimintų, o ypač lietuviškas jaunimas, kad "Lietuva -- Tėvynė mūsų".

Lietuviška giesmė, daina tebūna "mūsų tautinis savitumas" kaip kad išsireiškė Antanas Nakas Dainų Šventės Atgarsiuose.

Kun. Jonas Žvirblis

ATSARGIAI SU GRYBAIS

Grybų vaisiakūniuose, kepurėlėse susikaupia daug ir vertingų maisto medžiagų. Tačiau grybų ląstelių sienelėse ne iš baltymų, o chitinės medžiagos it vabzdžių šarvai, chitino neįveikia virškinamosios sistemos, ir grybai keliauja žarnynu beveik nepakitę ir nieko mums neatidavę. Jaunesni grybai susivirškina kiek gerėliau, negu seni, rūgščiai paruošti -- geriau, negu prėskti. Kuo labiau grybai smulkunami, tuo daugiau juos suvirškiname. Jei marinuotų sveikų grybų skrandžio sultyse ištirpsta 25 proc., tai iš grybų miltelių pagaminto rūgštaus padažo -- net 42 proc. Visų rūšių grybai didina kraujospūdį.

Kad ir rūgščiai paruošti, kad ir gerai susmulkinti, grybai virškinami sunkiai. Grybuose daug vitaminų D giminingų medžiagų. Dėl to grybų atsargų bei paruoštų patiekalų nereikia laikyti šviesoje.

Nereikia vartoti grybų kartu su alkoholiniais gėrimais. Nuo tokių vaisių pagiriojama žymiai sunkiau. Be to, tiek grybais, tiek alkoholiu apsinuodyti žymiai lengviau. Grybų patiekalų neturėtų būti ne tik vaishėse, kur vartojami laipsniuotai skystieji, bet ir besiruošiant vaishėms, neturėtume grybų valgyti bei dieną jo, nors būtume gėrę tik lengvą alų.

Tokį patarimą duoda biologijos mokslo daktarė E. Šimkūnaitė "Valstiečių laikraštį" liepos 31 d. numeryje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LSD

as a Marianite means LOVE; SERVICE and DEDICATION in serving God and His people by praying, and teaching, ancillary or social work, and foreign missions.

FOR FURTHER INFORMATION
PLEASE CONTACT:

Formation Director
Marianites of Holy Cross
Our Lady of Princeton
Princeton, New Jersey 08540
Tel.: 609-924-1236

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

VAIKAMS ŽADA DANGŲ...

Vaikai yra didžiausias pasaulio turtas. Tėvams jie kartu yra ir didelis gyvenimo rūpestis norint suteikti kuo geriausią augimo ir brendimo sąlygas idant užaugtų geri žmonės. Vaikai ne vien tėvų, bet ir tautos bei valstybės rūpestis ir turtas, nes tai yra žmonijos ateitis. Todėl ne vien tėvai, bet ir tautų vyriausybės vaikais rūpinasi, o prie to auklėjimo dar prisideda religinės ir kitokios organizacijos. Visi tie rūpesčiai skiriami tautos ir žmonijos labui, o tėvų senatvės džiaugsmui.

Mokyklinio amžiaus vaikams paprastai birželio mėnuo yra maloniausias, nes baigiasi egzaminai ir visi mokslo darbų rūpesčiai, prasideda atostogos. Tačiau koku darosi, kada Lietuvos okupantas pavertęs vaikams žada net "giedrą dangų" skelbdamas tarptautinę vaikų dieną ir tai tartum pasityčioda mas iš Lietuvos vaikų, ją skelbia birželio mėnesį! Apie tai okupantas birželio 1 dienos Vilniaus Tiesoje taip rašo:

"Kiekvieną kartą, džiaugdamiesi mažytais, nejučia sakom: Kad tik nebūtų karol! Atsidūstame, tarsi regėdami Pirmiųjų muziejų, kurių 119 žuvusių žmonių, kurių tarpe buvo nemaža vaikų, nuotraukos... Žiūrint į laimingus vaikus, ne vienas vyresnės kartos žmogus trykšta ašaros stebint pionierių žygiuose, ne iš pavydo, kad jų vaikystė nebuvo tokia, o iš džiaugsmo, kad jų vaikai ir anūkai nemato buvusio skurdo ir vargo. Nėra našlaičių -- netekusių tėvų vaikus augina ir globoja valstybė. Kartu mes rūpinamės, kad jie išaugtų sąmoningi socialistinės tėvynės piliečiai, todėl tokie dideli dėmesys skiriamas internacionaliniam auklėjimui".

Išanginis baigiamas žodžiais: "Šiandien minėdami Tarptautinę vaikų gynimo dieną, ne tik prisimename mūsų mažuosius, bet ir, savo darbu stiprindami socialistinę Tėvynę -- Tarybų Sąjungą -- taikos tvirtovę visame pasaulyje, griežtai tariame: Užkirsti kelią karui! Neleisti, kad vaikystės pasauliui temdytų karo dūmai, kudiškią juoką užgožtų bombų sprogdimas!..."

Lietuvos okupantų pažįstamiausi, tai aukščiausi minėti žodžiai yra vardo lietuviškam žodyne sau nerandanti biauriu melu

persunkta sovietinė propaganda, kurios žodžiais negali patikėti net savo tėvų anie netekę vaikai. Tėvų, kuriuos nužudė ne karo bombos, bet jų gimtojo krašto okupantas tautų būdu, tydomis, juk daug lengviau žudyti beginklius, negu lygiam su lygiu kariauti. Kitus išvežė ir tebeveža į Sibirą be karo, "savanoriais".

Bent trumpai pažvelgę į tuos "laiminguosius" tėvų netekusius vaikus nors ir be karo, be Pirmiųjų tragedijos, skaitome, ką rašo iš to komunistinio rojaus pabėgęs Jefim Sevela, būtent: "Man buvo 9 metai. Mano klasėje, Gudijoje pusė mokinių prarado savo tėvus. Jie buvo deportuoti ar sušaudyti".

Kas iš mūsų ar mūsų kartos vaikų neprisimena ano birželio, kada okupantas pavertęs vaikams žada net "giedrą dangų" skelbdamas tarptautinę vaikų dieną ir tai tartum pasityčioda mas iš Lietuvos vaikų, ją skelbia birželio mėnesį! Apie tai okupantas birželio 1 dienos Vilniaus Tiesoje taip rašo:

"Vaikų verksmas man giliai paliesdavo širdį. Mūsų vagonė nuolat serga ir verkia vaikai. Tokių išdraskytų šeimų mūsų ešalone tūkstančiai, o likusių našlaičių klyksmas sugraudentų ir kiedžiausias širdis (85). Tai didžiausia žmonių gyvenimo tragedija. Vaikai netenka tėvų, tėvai visam gyvenimui praranda vaikus... Liūdna žvelgia me į mūsų vagoną mažuosius. Visi serga, išblyškę ir labai sumenkę. Motinos dar labiau susigūžė ir stipriai spaudė savo mažuosius prie išvargusių krūtinų, lyg mėgindamos savo įėjomis su jais pasidalyti. Visas mūsų trėmimo kelias nuo Minsko iki Novosibirsko nuklotas mūsų tautos mažųjų tremtinių liūdesiais, kurie amžiais bylos žmonėms apie komunizmo bestialikumą (93)".

Nuvažiaavę Rusijos gilumą štai vėl koki "dangų" vaikams tremtiniai pamatė vietinių gyventojų tarpe: "Vaikai labai apdriskę, apvilkti suaugusių nuplyšusiais vatinais, kurie sulopyti, perlopyti ir jau pamesta lo-

KANAUNINKO FELIKSO KAPOČIAUS NETEKUS

ANTANAS JUODVALKIS

Kol žinia pasiekė laikraščio skaitytojus, kad kan. F. Kapočius, po kraujo išsiliejimo smegenyse ir įvykusios auto nelaimės, gulė ligoninėje, jo jau nebuvo gyvųjų tarpe.

Antradienį (liepos 20 d.), turėdamas reikalų Chicagoje, telefonu iššaukė auto taisymo garažą ir paprašė pristatyti jo ne baigtą dažyti mašiną. Auto garažo darbininkas atvaivavo mašiną, o kanauninkas sėdęs prie vairo grąžino jį atgal į garažą. Grįžtant į kleboniją (Riverdale III) pakeliui atsitiko nelaimė. Kaip gydytojai vėliau nustatė, įvyko kraujo išsiliejimas smegenyse, o to pasekoje, nekontroliuojama mašina atsitrenkė į stovinčią tuščią mašiną. Didelių sužalojimų nebuvo rasta ir dėl to kan. F. Kapočius nebūtų miręs, keli nubroizymai, per skelta lūpa ir įlenktas šonkaulis. Garažas ir klebonija tėra keilių blokų atstu. Nelaimė įvyko maždaug pusiaukelėje. Taip atrodė nelaimės vaizdas iš liudininkų pasakojimų. Gyventojų iššaukta greitoji pagalba nuvežė į vietinę ligoninę, o suteikus pirmąją pagalbą, buvo perkeltas į kazimieriečių laikomą šv. Kryžiaus ligoninę Marquette Parke. Turėjo sąmonę ir valdė galūnes, bet neteko kalbos. Bandė rašyti, bet iš to nieko neišėjo. Atrodė, kad dar viskas susitvarkys gerai, bet kitą dieną (trečiądienį, liepos 21 d.) įvyko naujas kraujo išsiliejimas ir keletos gydytojų konsiliujamas nieko negalėjo padėti. Tos pat dienos vakare 5 val. 30 min. kan. Feliksas Kapočius gyvybę užgėso.

LAI DOTUVES

Testamento vykdytoju, o taip pat ir laidotuvių rūpintis velionis kan. Feliksas Kapočius laiškų įgaliojo dalininką Kazimierą Varneikį. K. Varneikis laidotuvių rūpintis pavedė Mažeika - Evans laidotuvių biurui.

pyti, apauti dideliais nudėvėtais batais. Jų tėvai plėšosi, kad apgintų vaikus nuo bado" (135)

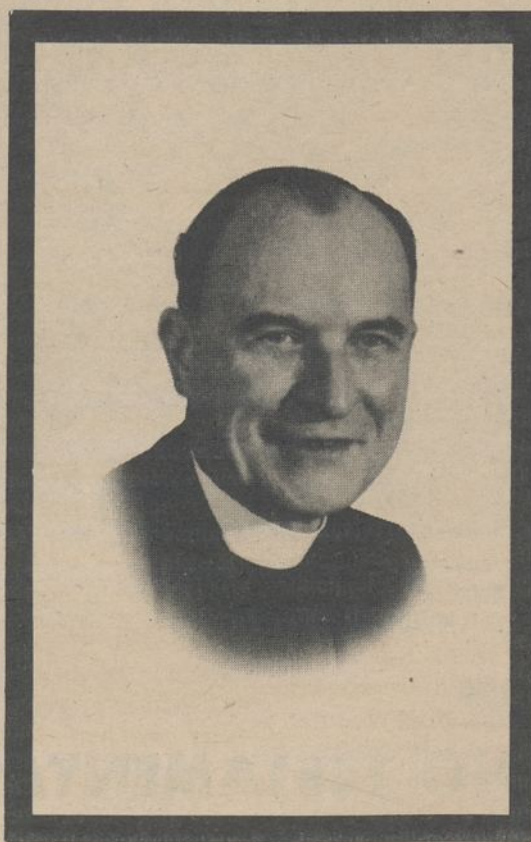
Tai praėjus, gal kai kas bandys ramintis. Tačiau, vienas klausimas iškelia kitą, į koki "giedrą dangų" dabar išsiųsti Simo Kudirkos mažamečiai vaikai, nuo kurių tėvas 10-čiai metų atskirtas ir už ką? Už laisvės troškimą. Arba štai dideli okupanto tremties stažai atlikę V. Sivilas seniai savo patirtuose išpučiuose tarp kitko rašo: "Ir mokytoja Juškaitytė iškeliaio "plačion" vaikų laisvę paminėjo Darbininkas liepos 28 d., kaip vaikai Varėnos rajone, Kabelių parapijoje kartą pradėjo giedoti šventovėje. Vaikai, tėvai ir klebonas buvo žandariškai saugumo tandomi. Mokytojai taipgi tardė.

Žodžiu, komunistinėj santvarkoj vaikai nuo pat mažens auklėjami meluoti, išdavinti, varžoma jų net vaikiška be jokių pretenzijų laisvė. Tai tik toks raudonojo okupanto pavergtų tautų vaikams propaguojamas "giedras dangus", o skaitytoją ima siaubas pamačius "Vilniaus Tiesoje" tokią skambią ir apgaulingą antraštę "Vaikams Giedrą Dangų". O ne tik duonos, vandens, bet ir dangaus jie nei skliaustelio vaikams nerodė užkal tuose vagonuose, o vaikų tėvams net kalėjimų langus užkalę.

E. Čekienė

Informacija apie laidotuvių laiką ir tvarką, lietuvių visuomenę pasiekė tik penktadienį, išnešiojus paštą. Dirbantieji žinią paskaityti galėjo tik po darbo. Radio bangomis paskleistoji informacija ne visų būna nu-girsta. Taigi, dauguma lietuvių

rinko nepilna kapa moterėlių ir pensininkų. Mišias atnašavo kan. V. Zakarauskas, šonuose sėdėjo daugiau tuzino kunigų. Jokio pamokslo, jokio žodelio, kad čia atsisveikinama Prisikėlimo bažnyčios statytojas, Tautinis popiežiaus misijos delegatas ir Sielovados tvarkytojas tremtyje. Užgėsusį žvakę ir ta nesugebama pakeisti nauja.

A.A. Kan. Feliksas Kapočius

apie kan. F. Kapočiaus mirtį ir laidojimo tvarką sužinojo tik penktadienį 5-6 val. vakaro, grįžę iš darbo.

Kan. F. Kapočiaus palaikai buvo pašarvoti ketvirtadienio vakare šv. Mergelės Marijos Gimimo parap. bažnyčioje, o penktadienio rytą -- 9 val. buvo atlaikytos gedulingos mišios (kan. V. Zakarauskas), po kurių tuojau velionies karstą išsivežė laidotuvių direktorius Evans.

Tik vakare apie 4 val. p.p. kan. F. Kapočiaus palaikai buvo pašarvoti jo parapijos Queen of Apostles, Riverdale bažnyčioje. Parapijiečiai visą vakarą eilėmis ėjo atsisveikinti savo sielos vadą. Šeštadienio rytą 11 val. penki kunigai atnašavo gedulingas mišias, dalyvaudant pačiam diocenezijos arkivyskupui kardinolui Cody ir keliolikai kunigų. Kardinolas dalyvavo paskutiniame kan. F. Kapočiaus šios žemiškos kelionės tarpsnyje pridavė tam tikro iškilmingumo ir pagarbos pareiškimo.

Parapijos klebonas kun. Ch. J. Burnike ir visi parapijiečiai, kurių prisirinko pilnutėlė didžiulė bažnyčia, dalyvaudant Columbo vyčiams, gražiai pagerbė velionį. Mišių metu atsisveikinimo žodį pasakė kan. F. Kapočiaus buvęs bendradarbis kun. A. Dillon, kartu su juo ketletą metų toje bažnyčioje vikaravęs. Pamokslas buvo gyvas ir būdingas kan. F. Kapočiumi, nes išreiškė velionies būdą ir pastangas įterpti lietuviškumą. Net pakartojo ketletą išmoktų ir dar neužmirštų lietuviškų žodžių. Šiuo metu kun. A. Dillon yra klebonu kitoje parapijoje, Lietuviškai atsisveikino kan. V. Zakarauskas. Žodis buvo atitrauktinis ir neišreiškė nei velionies būdo, nei jo siekių, nei jo atliktų darbų. Vien pažymėjimo, kad kan. F. Kapočius buvo didelis kunigas ir didelis tautos vyras -- neužteko.

Paskutinį patarimą ir žodį pasakė kardinolas Cody. Mišių metu gražiai giedojo parapijos choras ir mūsų solistas Baras. Gerbiant vyčiams, karstas išnešamas iš bažnyčios ir nuleidimas į šv. Kazimiero lietuvišką kapinę. Kapinėse karstas nunešamas tiesiog prie duobės ir visų akivaizdoje nuleidžiamas į duobę. Maldas kapinėse atkalbėjo jo parapijos kunigai, kan. V. Zakarauskui pakvietus, nedidelis lietuvių būrelis sugiedojo Mariją, Marija giesmę ir Lietuvos himną.

Kaip iškilmingai ir didingai atsisveikino airių parapija ir bažnytinė vadovybė, taip skurdžiai, sakyčiau, vogčiomis buvo atsisveikinta lietuviškos visuomenės. Graudu ir apmaudu buvo penktadienio rytą šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje per 9 val. mišias. Susi-

Tokia mizerija, tokia nykuma, lyg būtų laidojamas neatpažintas kažkur atrastas asmuo. Kuklus buvo asmuo, vengė viešumos, bet tam tikrais momentais reiklia ir viešumos ir tam tikro pagarbos pareiškimo.

MOKSLAS IR GYVENIMAS

Kan. Feliksas Kapočius kilimo aukštaitis. Gimė 1895 m. gegužės 31 d. Voldūnų kaime, Žemaitkiemio valsč. Ukmergės apskr., kalvio - ūkininko šeimoje. Užaugo 4 vaikai, gyva beliko tik jauniausioji sesuo Emilutė, gyvenanti Lietuvoje. Mokėsi Ukmergėje ir Kauno kunigų seminarijoje. Kunigu išventintas 1918 m. birželio 3 d. Tai vienas jauniausių kunigų, buvo vos 23 m. Pirmuosius kunigo žingsnius pradėjo Šėtos parapijoje vikaru ir vidurinės mokylos mokytoju. Pačiais neramiausiais Lietuvos prisikėlimo metais (1918-1920), jaunas kunigėlis parodė daug ištvermės ir pasiaukojimo.

1920 metais perkeltas į Kauną Katedros vikaru. Gyvendamas Kaune, šalia tiesioginių pareigų, buvo ir Profesinės mokytojų sąjungos suaugusiųjų gimnazijos kapelionas. Tuo pačiu laiku gilino studijas Lietuvos Universitete, filosofijoje ir teologijoje, specialiai apologetikoje. 1927 m. paskiriamas Prisikėlimo parapijos (Žaliakalnyje) klebonu, o nuo 1929 m. Kauno dekanu ir 1944 m. pakeliamas į Kauno Kapitulos kanauninkus. Už nuopelnus tėvynei, Lietuvos vyriausybės buvo apdovanotas Gedimino ordinu.

Beklebonaudamas savoje parapijoje parodė didelių organizacinių ir administracinių sugebėjimų. Suorganizavo ir pastatė (kun. Morkūnui talkinant) modernią 3-jų aukštų senelių prieglaudą. Neprastą mūsų krašto mastui, suplanavo ir pastatė paminklinę Prisikėlimo bažnyčią -- Tautos šventovę. Tokį objektą įgyvendinti, neturintiems Lietuvos žmonėms buvo sunkiai pakeliamas, tad teko ieškoti ir amerikiečių paramos. Tuo tikslu 1937-8 metais lankėsi Amerikoje ir rinko aukas. Prisikėlimo bažnyčia buvo užbaigta 1940 m., prieš pat rusų komunistinę okupaciją. Kaip žinia, šiuo metu komunistinė valdžia yra bažnyčią nusavinusi ir joje įrengusi fabriką.

Antrai komunistinei bangai užliejant kraštą, kan. F. Kapočius 1944.VIII.1 d. pasitraukė į vakarus. Karui pasibaigus ir tremtiniais susikonscentravus į stovyklą, jų dvasinius reikalus ap rūpinti, buvo įsteigta vadinama Tautinė popiežiaus misija, o jos delegatu 1946-48 m. buvo kan. F. Kapočius. Perorganizavus Delegatūrą į Sielovadą, jos vyr.

tvarkytoju buvo paliktas kan. F. Kapočius.

Tautinės popiežiaus misijos delegatūrai suorganizuoti kan. F. Kapočius įdėjo daug darbo ir parodė didelių organizacinių sugebėjimų. Iš nieko sukurė įstaigą, kuri aptarnavo religinius reikalus visų lietuvių tremtinių, gyvenusių Vokietijoje ir Austrijoje. Būdamas delegatu turėjo pilnas vyskupo ordinaro teises, tad yra suteikęs ir Sutvirtinimo sakramentą ne vienam šimtui jaunųjų tremtinių.

1950 m. pabaigoje atvyko į Ameriką ir čia ketvertą metų padirbėjęs prie lietuviškų klebonijų ir nepritapęs, turėjo įsijungti į amerikietišką parapiją. Turėdamas administratoriaus patyrimą, nors ir nebūdamas klebonu, daug prisidėjo prie naujai organizuojamos Apaštalių Karalienės parapijos Riverdale, Ill, sukurimo ir išugdymo. Šioje parapijoje išbuvo iki mirties. Prieš porą metų buvo išėjęs į pensiją, bet gyveno klebonijoje. Senatvė buvo pilnai aprūpinta ir reikėjo tik džiaugtis paskutinėmis gyvenimo dienomis.

VISUOMENINĖ VEIKLA IR ASMUO

Baigęs seminariją kun. F. Kapočius, kaip ir daugelis jaunų idealistų, kibo į darbą su visa energija ir užsidegimu. Redagavo pavasarininkų žurnalą Pavasari, bendradarbiavo bemaž visuose katalikiškuose laikraščiuose Lietuvoje ir tremtyje. Aktyviai veikė Katalikų Veikimo Centre žitiečių draugijoje, pavasarininkuose. Nemėgo viešumos ir vengė visokių pagerbimų ar pagyrimų. Net savo kunigygtės 50 metų sukaktį minėti pageldavo tik draugų ir pažįstamų tarpe, o neruošti iškilmingą alaišmą, nors to pilnai užsitarnavęs buvo. Airiųjų parapija jam suruošė labai iškilmingą ir šilumą minėjimą.

Anot velionies, žmogaus ilgas amžius ar ilga tarnyba, kad ir pačiam Dievui, nėra joks žmogiškas nuopelnas, o tik aplinkybių dėka pasiektas laimėjimas. Buvo didelis lietuvių kalbos kultūros mylėtojas ir ugdytojas. Kalbėjo ir rašė grynąja lietuviška rašyba. Piktinosi ir priekaištavo žurnalistams už lietuvių kalbos darymą ir užgriozdinimą svetimybėmis. Draugų būrelyje nevengdavo klaidingai kirčiuotą žodį pataisyti.

Kaip asmuo kan. F. Kapočius buvo kuklus, draugiškas ir linksmas. Draugijoje kiekvienam surasdavo atitinkamą žodį. Su kuriais suartėdavo, palaikydavo nuolatinį ryšį. Nelaimėjo ar ligoje esančius draugus iš savo kuklių išteklų rėmė ir padėjo.

Daugelis kan. F. Kapočių laikė liberaliu kunigu. Iš tikrųjų taip nebuvo. Kan. F. Kapočius buvo pažangus ir gyvenimiškas. Bet tikėjimo dalykuose buvo kietas kaip uola. Džiaugėsi Vatikano II susirinkimo įvestom naujovėmis ir uoliai jas taikė gyvenime.

Nors pastaruosius keliolika metų gyveno toliau nuo lietuvių, bet aktyviai dalyvavo lietuvių parengimuose, koncertuose ir suvažiavimuose. Teko patirti, kad paskutiniame ateitininkų suvažiavime prie garbės stalo buvo susodinti jauni ir mažai žinomi asmenys, o senas katalikų veikėjas, buvęs Tautinis popiežiaus delegatas liko nepastebėtas ir paliktas minioje sėdėti!

VIETOJ PABAIGOS

Nedaug mes turime tokių nuširdžių patrijų kunigų, koks buvo kan. Feliksas Kapočius. Savo gyvenimu ir darbas paliko neišdildomus pėdsakus jaunijoje tėvynėje, o taip pat ir tremtyje. Nesinorėtų, kad ir kiti lietuvių veteranai, dabar neturintieji lietuviškos atamos, būtų taip vogčiomis iš lietuvių visuomenės išplėšti, kaip kad buvo pašleista su kan. F. Kapočium. Reikėjo sudaryti progą platesnei lietuvių visuomenės su jo atsisveikinti ir paskutinį žiupsnį žemės ant jo karsto užberti.

Tegu būna jam lengva šio krašto svetinga žemelė.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Jurgis Bieliūnas, nors ir žinojo, kad jo dienos suskaičytos, nekreipė daug dėmesio į gydytojų patarimus ir didelio valios įtempimo dėka, stengėsi išbūti iki Čiurlionio ansamblio gastrolių galo. Nuotraukoje a.a. J. Bieliūnas stebi spektaklį sėdėdamas vežimėlyje.

J. Garlos nuotrauka

ČIURLIONIO ANSAMBLIO VIEŠNAGĖ VENEZUELOJE

JURGIO BIELIŪNO TESTAMENTAS

Š.m. rugpiūčio 5 dieną, Austrijoje, ligoninėje, mirė buvęs Venezuelos LB Centro Valdybos Pirmininkas Jurgis Bieliūnas.

Iš Lietuvos Bendruomenės Centro Valdybos Pirmininko pareigų J. Bieliūnas pasitraukė jau senokai, sveikatos sumetimais. Tačiau Bendruomenės gyvenime jis dalyvavo aktyviai iki mirties. Paskutiniu metu, jis daugiausiai veikė kaip VLIKo atstovas Venezueloje.

PASKUTINIS DARBAS

Paskutinis velionies darbas lietuviškoje bendruomenėje buvo Čiurlionio Ansamblio iškvičimas į Venezuelą.

Simbolinės iškilmės su Čiurlionio Ansambliu, Venezuelos Tautos Šventės dieną, padedant prie Tautų Išlaisvintojo Bolivarо paminklo trišpalvę, kariuomenės,

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JURATĖ DE ROSALES
Dirvos spec. korespondentė
Venezueloje

aukštų valdžios pareigūnų ir didelės minios aki vaizdoje giedant Lietuvos himną ir žuvusiems už laisvę giesmę, buvo Jurgio Bieliūno testamentas.

Jis asmeniškai išgavo iš valdžios reikalingus leidimus. Jis asmeniškai, drauge su aukštais pareigūnais, nustatė kiekvieną iškilmų detalę. Jo rūpesčiu buvo išverstas į ispanų kalbą lietuviškos giesmės tekstas (Žuvusiems už laisvę) ir išdalintas susirinkusiai miniai.

Šias iškilmes jis ruošė sukaupęs paskutines savo jėgas. Paeiti vos begalėdamas jis gulėjo lovoje ar sėdėjo vežiojamoj kėdėj ir rašė, tvarkė, kalbėjo. Sudarant čiurlioniečių priėmimo kviečiamų svečių sąrašą, jam iškrisdavo plunksna iš rankų. Kartais vėlgi nebepajėgdavo išlaikyti telefono ragelio ir pasikalbėjimai su juo nutrūkdavo. Kalbėdavo sunkiai, gaudydamas orą, nuolat pasistiprindamas greta stovinčiu deguoni.

Jis žinojo, kad jo dienos buvo suskaičytos. Į gydytojų patarimus daug dėmesio jau nebekreipė. Didelio valios įtempimo dėka, jis tikrai stengėsi išlaikyti iki Ansamblio gastrolių galo. Jo fizinis nepajėgumas kontrastavo su ypatingai blaivi protu, ir pas jį viskas -- net gyvybės išlaikymas -- vyko pagal iš anksto nustatytą tvarką.

ČIURLIONIO ANSAMBLIO MISTIKA

Kadaise, Austrijoje, Jurgis Bieliūnas įstojo į Čiurlionio Ansamblių. Kai jis vėliau atsidadė Venezueloje, pas jį išliko gyva Čiurlionio Ansamblio mistika. Salione nuolatiniai stovėjo ansamblio ir Alfonso Mikulskio nuotraukos. Per dvidešimtį gyvenimo metų Venezueloje, Jurgis Bieliūnas skaitė, kad jis tebeprisiklauso Čiurlionio Ansambliui.

Jo atsidavimas Ansambliui buvo tikrai vienas iš daugelio jo gilaus patriotizmo pasireiškimų. Kaip Venezuelos gyventojas, Bieliūnas buvo iškilus, nemažą kapitalą sukrovęs, preky-

bininkas. Kaip lietuvis -- jis buvo visų pirma praktiškas idealistas. Jo veikla visada susivedė į kovą dėl Lietuvos laisvės.

PASKUTINĖ KALBA

Paskutiniai vieši Jurgio Bieliūno žodžiai buvo ištarti Čiurlionio Ansamblio išleistuvių metu. Jis kalbėjo lietuviškai, čiurlioniečiams, ir jo kalba tuoj pat buvo verčiama į ispanų kalbą vietiniams svečiams: gubernatoriui, Maracay kariškos bazės vadui Generolui, ir kitiems karininkams bei valdžios pareigūnams.

Bieliūno žodžiuose ryškiai atsispindėjo jo įprastas nuoširdumas, taktas ir diplomatiniai sugebėjimai. Štai tikslus kalbos tekstas, paimtas iš jo paties ranka rašyto juodraščio:

"Brangūs sesės ir bro-

liai Čiurlioniečiai.

"Jums yra didelė garbė, kad Jūs galite dalyvauti ir prisidėti savo koncertais prie Venezuelos tautos švenčiamos istorinės šventės, 150 metų Carabobo mūšio pergalės progą. Jums parodė didelį nuoširdumą ne tik Venezuelos lietuviai, bet taip pat civilinė Venezuelos valdžia ir karinė vadovybė. Jūs į savo Aukso Knygą, kuri jus lydi visose kelionėse įrašykite auksinėmis raidėmis jūsų viešnagę Venezueloje, nes jipaliks jums nepamirštamus prisiminimus apie šį puikų kraštą. Grižę į savo kraštą, padėkokite savo mamytėms ir tėveliams ir tiems lietuviams kurie jums suteikė progą aplankyti mūsų gražų Venezuelos kraštą.

"Sudiev ir laimingos kelionės".

Šiais žodžiais jis išreiškė lietuvišką lojalumą jį priglaudusiam kraštui. Tebūnie jam lengva svetima žemė, kurią jis pamilo ir kurios žmones jis įtraukė į lietuvišką veiklą.

Ansambliui išvykus, Bieliūnas skubiai buvo išvežtas į ligoninę Austrijon. Savaitę vėliau, įvykęs su Čiurlionio Ansamblio atvažiuoju į Venezuelą dvidešimties metų svajonę, buvęs čiurlionietis Jurgis Bieliūnas amžinai užmerkė akis.

Ping-pong politika (2)

Ping pong partija, kaip ir proferanso ar pokeriuko partija visad vieną paliks prakišusiojo padėtyje. Kada žmogus stveriasi už kortų kaladės ar ima saujon teniso raketę, vis viliasi išeiti iš lošimo laimėtoju.

Taip Nixonas stveriasi teniso raketės. Taip Mao palengva graibo pirštais raketės rankeną. Kompolikuotas politinis žaidimas -- kuris kurį apmaus?

-- Kokia jūsų nuomonė dėl Washington-Peking partijos?, -- paklausė lietuvių, kurio veida švytėjo susirūpinimas. Atrodė, staigus dantų skausmas susuko tautiečio veidą bruožus.

-- Tragiškai bloga, -- atkrito jis pesimistišku balsu. -- Tai Amerikos galo pradžia.

-- Kodėl gi taip? -- lengvapėdiškai pasiteiravo bendrakalbis.

-- Ar jums tai dar neaišku? -- suriko lietuvis pesimistas. -- Argi tamstai istorijos pamokos nieko nereikia?

-- Kaip tai? -- paklausė sumišęs bendrakalbis. -- Kokią istorijos pamoką turite galvoj?

-- Chamberlaino ir jo kvailo skėčio istoriją turiu, tamsta, galvoj! Chamberlainas respektavo nacių Vokietiją. Parėmė ją savo prielankumu. Pietavo su Fiureriu. Dabar Nixonas skuba papietauti su Mao. Pietauti su tokiais tipeliais reiškia juos stiprinti. Tada Fiureris susijungė su Benito ir puolė Angliją. Ergo...

-- Kas ergo?

-- Ergo, dabar Mao susijungs su Kosyginu ir puls Ameriką. Ir galas visiems buvusiems dypukams. Išpiaus juos maotsetungai su enkavedistais.

-- Reiškia ping-pong manevras mums reiškia kapus.

-- Teisingai, tai mūsų galo pradžia. Dabar pats laikas rūpintis masine erdvėlaivių produkcija.

-- Erdvėlaivių produkcija?

-- Kiekvienas turės kur nors bėgti. Jeigu Amerikos nebebus, kur gi bėgsi? Į Mėnulį! Reikia, kad masinė erdvėlaivių produkcija atpigintų jų kainą. Tada, pavojaus valandą iš savo back-yardo, užsvilini raketą ir į mėnulį! Juk tai kaip antroji Amerika! Teritorija apsaugota priekaisiotomis Amerikos vėliavomis. Kursimės, tautietai, kaip ir čia kūrėmės, pradėdami nuo šaukšto.

-- Tėvai, -- pasakė priėjusi žmona, -- užmiršk apie erdvėlaivius ir galvok žmoniškai.

-- Kaip tai žmoniškai? -- atsisuko lietuvis pesimistas į savo žmoną.

-- Pagalvok, ar negalima prisitaikyti prie maocetungų? Ar bent prie kosygininkų.

-- O kaip gi prisitaikysi?

-- Užsakyk anketas į Kapsuko universitetą per Akiračius. Tada matys, kad nesi liaudies priešas, nes siunti savo vaikus leninizmą studijuoti. Nepaplaus enkavedistai. Gal ir mūsų namų nuo mūsų neatims?

-- Niekuomet! -- suriko lietuvis pesimistas. -- Niekuomet į Kapsuką! Geriau aš nusiųsiu vaikus į Pekingą. Tik reikia juos gerai ištreniruoti lošti ping-pong ir žinoti Mao raštus.

Jis atsisuko į bendrakalbį ir pasakė:

-- Matai, tamsta, tas ping-pong žada mums dilemą: arba erdvėlaivis back-yarde, arba vaikai Pekingė, prie ping-pong stalo.

Dešimties straipsnių ciklu, tolimesniuose Dirvos numeruose, bandysiu aprašyti kai kuriuos asmeniškus išpūdžius iš Čiurlionio Ansamblio

viešnagės Venezueloje. Manau, kad skaitytojai man pritars, jei šį straipsnių ciklą užvar dinsime: "Jurgio Bieliūno Testamentas".
(Bus daugiau)

SIMO KUDIRKOS BYLA

(I)

Apie tarybinius politinius teismus pasaulis gerai žino nuo Stalino parodomųjų bylų. Tada kaltinamieji patys mezgė pakaruoklio kilpas ant savo kaklo. Mes tikrai galime nujausti, kokie baisūs buvo tarybiniai teismai Lietuvos laisvės kovotojus juose teisiant.

Bet ar pakeitė tų teismų metodus ir principus kelios vėlesnės dekados? Ar tuose teismuose respektuojamos brangiausios žmogui asmeninės laisvės, vardan kurių vyko ir Rusijos revoliucijos? Deja, nepasikeitė! Ir dabar kaltinamasis laikomas vienu iš specialūs žvalgai bei budeliai visai sten-giasi palenkti jį prisipažinti pagal nehumaniškus tarybinius įstatymus nebūtais savo nusikaltimais. Teismas vykdo režimo jam uždėtas pareigas, nepaisydamas asmens teisių į savo laisvąjį apsisprendimą.

Neseniai lietuvių visuomenę sukrėtė žvėriškos teismo represijos, taikytos kunigui Šeškevičiui už kunigo pareigas. Svetimųjų kalbų versijoje, kunigo Šeškevičiaus apsigynimo kalba sukrėtė kitataučių pasaulį.

Tarybinio teismo sistemoje neteko atrasti poli-

tinių bylų, kur kaltinamasis būtų išteisintas. Rehabilitacija įmanoma po ilgo laiko ir po mirties. Nominalus gynėjas nedrįsta pareikšti teismui, kad jo klientas yra nekaltas. Gynėjas dirba kartu su prokuroru. Tokio politinių bylų gynėjo laisvasis pasaulis nežino. Taip pat ir jury metodo vengiama politinėse tarybinėse bylose. Teisėjų paskelbta baudmė neturi apeliacijos, netgi bylos peržiūrėjimo grynai procesualiniu atveju! Tad į tokį teismą (Aukščiausį teismą) pateko Simo Kudirkos byla ir buvo ten svarstoma gegužės 17-20 dienomis Vilniuje.

Procesas vyko lietuvių kalba. Teismo pareigūnų vardai skamba lietuviškai: teisėjas Misiūnas, prokuroras Petrauskas, gynėjas Gavronskis. Bylos bėgyje kaltinamasis buvo apkaltintas mėginimu pabėgti iš Tarybų Sąjungos. Simas Kudirka gavo teismo leidimą pasakyti paskutinįjį savo žodį.

ANATOLE SHUB

Amerikos spaudos sindikatų tarpe yra galingas The Washington Post sindikatas, iš kurio medžiagos ima sau rašinius daugelis milijoninių leidinių. Anatole Shub yra vienas iš kremnologų, tai yra Kremliaus ir Sovietijos reikalu žinovas. Stiprūs ryšiai su sovietiniu pagrindžiu, be abejo, labai talkina gauti tas žinias, kurių neduoda oficialusis TASS. Ši laisvojo pasaulio sindikatų ryšį su tik jiems žinomais šaltiniais, sovietai seka, persekioja, slegia. Tačiau

tiesos proveržių jie neįstengia visiškai sutramdyti. Taip buvo šį kartą su Simo Kudirkos kalba. Ji pasiekė The Washington Post agentūrą, o per čia pasiekė dšimtis milijonų skaitytojų. Kunigo Šeškevičiaus kalba, nuostabiai konstruktyvi ir netgi pedantiška, tik lietuvių platinama, palengva sunkėsi į laisvąją spaudą. Visiškai kontrastingai, Simo Kudirkos kalba sukrėtė ir globaliai sukrėdė laisvąjį pasaulį. Jo kalba esmine dalimi įeina į jo tragedijos dienas, lapkričio 23, kada aštuonias valandas išbuvęs Vigilante, sumuštas iki sąmonės netekimo, per Valstybės departamento sabotazą, jis buvo grąžintas budeliams. Puikus žurnalistas Anatole Shub, įtaigojančias ir dramatiškai pateikė Simo pareiškimus, susumavo teismo darbą, davė puikius ekskursus išoriną, stengdamasis skaitytojui suteikti aplinkos vaizdą, palietė netolimą Lietuvos laisvės kovotojų istoriją, ir su skambančiais atgaliviais atgaivino milijonams Simo Kudirkos tragediją, dabar, kaip niekad surišdamas Simo atvejį su Lietuvos pavergimu, lietuvių tautos genocidu. Jis suteikė tvirtą tikėjimą, kad lietuvių tauta tebealsuoja laisvės troškimu ir tęsia pasyvią kovą dėl Lietuvos laisvės ir valstybės suverenumo. Šis Anatole Shub reportažas parašytas puikia išvalga į dėstomus įvykius ir giliai humaniška dvasia, tokia reba amerikinės spaudos reportažuose. Anatole Shub turi būti ypatingai respektuotas mūsų veiksmų.

(Bus daugiau)

"Į Laisvę" gegužės numeris

Lietuvių politikos žurnalas "Į Laisvę" turi praeitį. Šis, gegužės mėnesio numeris yra aštuoniasdešimt aštuntas. Tuo tarpu žurnalas pasirodo nedažniau kaip tris-keturis kart per metus. Praeitis natūraliai kuria savo tradicijas ir veikimo metodus. Politikos žurnalui, gal būt yra tam tikra dorybė išlaikyti tono ir metodo nuoseklumą. Ir dabar, atėjus žurnalą redaguoti naujam redaktoriui Juozui Kojeliui, matyti atidus dėmesys, kaip anksčiau, žurnalo turiniu reprezentuoti rezistencijos temų permanentiškumą. Tai ir yra žurnalo ilgoji tradicija. Per tą laiką tik tai kito tos esminės temos dėstymo intensyvumas. Vienaime numeryje, gal būt, silpdamas, kitame gi stipriau supulsuodamas. Naujas reaktorius įnešė technikų pakeitimų, sumažinęs vedamųjų kiekį ir vedamuosius nukėlęs į numerio pabaigą. Gal būt tai padaryta norint paskutiniui skaitymo akordui reziumuoti žurnalo turinį.

Žurnalą leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai -- rezistencinių siekių organizacija. Žurnalas yra išimtinai politinis, be nuokrypų į bet kurią kultūrinio gyvenimo šaką. O jeigu tos temos ir tenka liesti, pristatymo metodas riša jas su politine žurnalo linija.

Žurnalas labai geras temų pristatymo būdu -- tai lakoniškumas ir kondensuotumas. Šiuo metu ir amerikinio skubotumo ženkle tai yra geras žurnalistinio meno pavyzdys. Labai gausus savo įvairiomis nuomonėmis, dažnai užginčijamomis vieną kitą rašinį, yra laiškų (Skaitytojo žodis) skyrius. Savo gyvumu jis panašus į "Time" ar "Newsweek", ir kt. žurnalų skyrius.

Šis numeris eina 1941 metų sukilimo memuarų ir vertinimo ženkle. Tema šiame numeryje kalba Kazys Škirpa, Mykolas Naujokaitis ir numerio vedamasis. Nėra kalbos, kad artimos ar tolimos ateities istorijai bus sukaupta daug davinų, kurie talkins atvaizduoti 1941 metų sukilimą visoje jo milžiniškoje įtakoje. To sukilimo balanse glūdi Lietuvos valstybės suverenumo atstatymas -- daugis tvirtina. Sukilimo sukūriose gimusi vyriausybė deklaravo tai savo atsiradimu ir savo darbais. Tam tikrą interegnumo periodą Lietuva egzistavo kaip suvereni valstybė.

Tačiau, mano nuomo-

JURGIS GLIAUDA

ne, Lietuvos suverenumo atstatymo aktas buvo tik metodo nuoveikis. Lietuva nebuvo nustoju si suverenumo pirmosios okupacijos metu. Nors savo teritorijoje valstybė nebevykdė savo funkcijų, valstybės atstovybių užsienyje suverenumas nebuvo pažeistas. Jis nepažeistas ir iki šiol. Joks rimtas tyrinėtjas niekad nelaikys ver tu dėmesio Lietuvos liaudies seimo aktų, nes tai nėra suverenumo praradimas. Tai okupacinės valdžios propagandos aktai.

Savo rašiniuose Mykolas Naujokaitis ir Kazys Škirpa kai kur yra kontradiktiški. Ir tai natūralu, objektas dėstomas iš visiškai skirtingų punktų. Tai suteikia liečiamam objektui daugiau spektrų. Ir čia tenka pagedauti, kad daugiau rodytųsi 1941 metų sukilimo memuarų. Ši medžiaga, iki šiol, vis dar nešiojama atsiminimuose. O šie suaktuviniai metai ar neprovokuoja sukilimo dalyvių, kurių tikslantčiai atsirado iševioje, pilnu balsu prabilti -- kaip buvo, kaip vyko sukilimas?

Žurnalo skyriai: Solidarumas su tauta, Laisvinimo veiksniuose -- sklidini neišblėstančių rezistencinių nuotaių surišant tragiškus įvykius už geležinės uždangos ir pastangas atrasti laisvinimo veiklos harmoniją šiaipus geležinės uždangos.

A. Maceinos svarstymas: Nuo ko mes bėgom? sustojo atokiau nuo pagrindinių šio numerio temų. Į klausimų sumą ar mes apleidome tėvynę dėl rusų ar dėl komunistų baimės, tenka atsakyti ir trečia prieda. Tai būtų atviras mūsų prisipažinimas, kad mes apleidome Lietuvą dėl okupacinio režimo teroro baimės. Gi režimo komponentai buvo režimo rėmėjai. Tai jie vykdė ir talkino terorui. Jų tarpe buvo nemažai lietuvių tautos narių, kurie savo teroro praktika nesiskyrė nuo importo. Savo teroro talkininkai buvo pavojingesni už importuotus bu delius. Ir dabar neatitin ka istorinei tiesai nuomonės, kad tik rusai, tik importuoti komunistai, kalti dėl tautos nelaimių. Jeigu nebūtų lietuviškų kvilingų ir ši okupacija būtų paviršutiniška, kaip tai buvo su carine okupacija, kuri ir per šimtmetį neįsismelkė į tautos sąmonę. Šitą istorinį faktą privalėtų išvelgti kiekvienas, kas skubomis, dėl tariamos padėties realybės anksčiau puoselėjo satelitinės Lietuvos sampratą, dabar puoselėja utopišką ryšių su kraštu teoriją.

Tuo atveju ir visi prazydę lituanistiniai laimėjimai prilyginti puošniam žiedui, nuskin tam ir tarpstančiam va zoj, kur maža vandens. Išdžius vanduo, nuvys ir puošnus žiedas. Es mē glūdi ne utopinėje santalkoje, bet ryškioje rezistencijoje. Kitaip atsigrižta į mus vulgarus posakis, nukaltas prieš dešimtmetį Anglijoje: geriau raudonas kaip lavonas!

Naujas žurnalo redaktorių davė šį numerį šviežią ir kai kur aštrų definicijomis, bet santūrų išvadamis, atsargų išsistebėjimu į Lietuvių Bendruomenės angažavimąsi politiniam frontui.

KNYGOS PADĖTIS OKUP. LIETUVOJE

Oficialiai knygos rinkta ok. Lietuvoje klesti. Tarybinė spauda nurodo į knygos tiražus. Esą, vidutinis knygos tiražas siekia penkiolika kart didesnius skaičius, kaip kad buvo Nepriklausomoje Lietuvoje. Tai ir laikoma "kultūrinio indikatoriaus" įrodymu. Jeigu dideli knygos tiražai, turi būti ir dėmesys knygai ir pakankamai aukštas skaitytojo lygmuo, ir didėją knygynai.

Ok. Lietuvos teritorijoje veikia tikrai valdžios išlaikomos leidyklos. Šios leidyklos verčiasi biudžeto sumomis.

Leidykla nesuka sau galvos, ar laida bus išparduota, ar investacija sugrįš? Periodiškai investacija sugrįžta... per biudžeto kelius. Todėl knygos laida gali turėti šimtą emėjų, būti išleista 15000 egz. ir keletą metų dūlėti lentynose. Leidykla seka savo išpareigojimus -- ji parūpina skaitytojams tiek ir tiek knygų su tiek tiražo. Todėl politiniai arba indoktrinaciniai -- politiniai leidiniai pasiima savo laidoms liūto dalį. Daugiatiražiniai leidiniai, kurie dažnai visai užstoja literatūrinės knygos tiražus, yra "politinės literatūros" knygos. Tokios laidos skubiai prasistumia į skaitytoją, nes jų pirkimas užslėptai privalomas. Tačiau, nežiūrint skaidrių optimistinių pranešimų suvažiavimuose ir atskaitose, knygos platinimo frontas braška ir verkšlėna. "Komjaunimo Tiesos" (Liepos 18 d.) numeryje Vilniaus Centrinio knygyno direktorius R. Bagdanavičius nusiskundžia "knygos situacija".

Per birželio mėnesį, nors buvo gan aktyvus knygų platinimas, Vilniuje išplatinta knygų už 10,000 rublių. Tai maždaug 5,000 knygų. Skaitant, kad tarp tų knygų buvo daug tokių, nuo kurių pirkimo "nepatogu" atsakyti, skaičius toli gražu neįmonuoja. Tuo tarpu mėnuo buvo knygos platinimo mėnesio tąsa.

Nemalonu konstatuoti, -- rašo R. Bagdanavičius, -- kad Vilniaus miesto komjaunimo organizatoriai labai pasyviai dalyvauja knygų platinime. Komjaunuoliai metai iš metų neįvykdo knygų platinimo užduočių. 1971 metų penkių mėnesių užduotis įvykdyta tik septyniolika dešimčia procentų...

Nurodymas, kad Komjaunimas platina knygas, išduoda oficialiai neskelbiamą realybę, kad tai platinamos agitaciniai politinės knygos. Tai yra tos daugtiražinės knygos, dažnai pasirodančios ir būtinai išpirkti. Panašių knygų pirkimas yra lojalumo pareiškimas režimui. Tačiau ir šioje srityje jaučiamas tam tikras pasipriešinimas, slaptas ir gana pavojingas.

R. Bagdanavičius nėsako, kurie leidyklų žanrai turi didesnę ar mažesnę pasisekimą. Taip pat jis nenurodo kurios kalbos leidiniai užsiguli knygų lentynose? Iš dažnų knygų su tiek tiražo.

Todėl politiniai arba indoktrinaciniai -- politiniai leidiniai pasiima savo laidoms liūto dalį. Daugiatiražiniai leidiniai, kurie dažnai visai užstoja literatūrinės knygos tiražus, yra "politinės literatūros" knygos. Tokios laidos skubiai prasistumia į skaitytoją, nes jų pirkimas užslėptai privalomas. Tačiau, nežiūrint skaidrių optimistinių pranešimų suvažiavimuose ir atskaitose, knygos platinimo frontas braška ir verkšlėna. "Komjaunimo Tiesos" (Liepos 18 d.) numeryje Vilniaus Centrinio knygyno direktorius R. Bagdanavičius nusiskundžia "knygos situacija".

Dainavos stovykloje jaunos stovyklautojos rugpjūčio 1 d. atliko programą. K. Srągausko nuotrauka

gos tiražus, yra "politinės literatūros" knygos. Tokios laidos skubiai prasistumia į skaitytoją, nes jų pirkimas užslėptai privalomas.

Tačiau, nežiūrint skaidrių optimistinių pranešimų suvažiavimuose ir atskaitose, knygos platinimo frontas braška ir verkšlėna. "Komjaunimo Tiesos" (Liepos 18 d.) numeryje Vilniaus Centrinio knygyno direktorius R. Bagdanavičius nusiskundžia "knygos situacija".

Per birželio mėnesį, nors buvo gan aktyvus knygų platinimas, Vilniuje išplatinta knygų už 10,000 rublių. Tai maždaug 5,000 knygų. Skaitant, kad tarp tų knygų buvo daug tokių, nuo kurių pirkimo "nepatogu" atsakyti, skaičius toli gražu neįmonuoja. Tuo tarpu mėnuo buvo knygos platinimo mėnesio tąsa.

Nemalonu konstatuoti, -- rašo R. Bagdanavičius, -- kad Vilniaus miesto komjaunimo organizatoriai labai pasyviai dalyvauja knygų platinime. Komjaunuoliai metai iš metų neįvykdo knygų platinimo užduočių. 1971 metų penkių mėnesių užduotis įvykdyta tik septyniolika dešimčia procentų...

Nurodymas, kad Komjaunimas platina knygas, išduoda oficialiai neskelbiamą realybę, kad tai platinamos agitaciniai politinės knygos. Tai yra tos daugtiražinės knygos, dažnai pasirodančios ir būtinai išpirkti. Panašių knygų pirkimas yra lojalumo pareiškimas režimui. Tačiau ir šioje srityje jaučiamas tam tikras pasipriešinimas, slaptas ir gana pavojingas.

R. Bagdanavičius nėsako, kurie leidyklų žanrai turi didesnę ar mažesnę pasisekimą. Taip pat jis nenurodo kurios kalbos leidiniai užsiguli knygų lentynose? Iš dažnų knygų su tiek tiražo.

Todėl politiniai arba indoktrinaciniai -- politiniai leidiniai pasiima savo laidoms liūto dalį. Daugiatiražiniai leidiniai, kurie dažnai visai užstoja literatūrinės knygos tiražus, yra "politinės literatūros" knygos. Tokios laidos skubiai prasistumia į skaitytoją, nes jų pirkimas užslėptai privalomas. Tačiau, nežiūrint skaidrių optimistinių pranešimų suvažiavimuose ir atskaitose, knygos platinimo frontas braška ir verkšlėna. "Komjaunimo Tiesos" (Liepos 18 d.) numeryje Vilniaus Centrinio knygyno direktorius R. Bagdanavičius nusiskundžia "knygos situacija".

KOKIE YRA TARYBINIAI LAUKAI

Pripuolamai pastebėta, kad į ok. Lietuvą nenoriai išleidžiami turistai, kurie profesijos rubrikoje pažymi: agronomas. Kodėl taip? Ar tai paslėptas nenoras leisti žemės ūkio specialistui žvilgtelti į dainomis, eilėraščiais ir paveikslais išgarsintus "plačiuosius tarybinių ūkių bei kolūkių laukus"?

Tačiau, atskleidus "Valstiečių laikraštį" (š.m. liepos 20 d.) at randame apytikrą tarybinio lauko vaizdą.

Iliustracijai duodame ilgesnį rašinio -- nusiskundimo tekstą:

"Tuo metu, kai važiauvau iš Kauno į Vilnių, buvo gražus oras. Vieni šieną grėbė, kiti vežė į daržines. Mano akimis žiūrint apie 80% šieno buvo išdžiovinta pradalgėse.

Taip džiovino mūsų proseneliai ir tokios kokybės turėdavo šieną. Žaiginiai, kurių savo laiku Lietuvoje buvo nemažiau kaip Švedijoje, dau-

kitų šaltinių matyti, kad rusų ir lenkų knygos dalyvauja bendrinuose ok. Lietuvos knygų sąvaduose.

-- Kaime knygynai dar reti, -- prisipažįsta R. Bagdanavičius, kaip ir reikėjo laukti, savo korespondencijos įvade iš plūdės Nepriklausomos Lietuvos visuomenę užtariamą jos nesidomėjamą knygą ir literatūrą.

Savo puolimą prieš Nepriklausomos Lietuvos visuomenę jis parėmė kukliais ano meto knygos tiražais. Tačiau, tada leidyklos veikė savo iniciatyva ir vertėsi privačiu investavimu. Valstybės biudžetas nefinansavo leidyklų. Nepriklausoma Lietuva gali pasigirti, kad ano meto leidiniuose nėra valstybės lėšomis finansuotų makulatūrinių leidinių, kuriais dabar užversta ok. Lietuvos knygų rinka.

Tenka netgi manyti, kad Lietuvai ekonomiškai ir kultūriniai besivystant evoliucijos keliu ir likus nepriklausomai, ar nebūtų dabar lietuviškos knygos tiražai didesni? Šitai verčia galvoti procentiniai palyginimai. Apie tai visad "pamiršta" sovietiniai propagandistai, sustodami ties 1939 metais, tartum vėliau, vis greitėjančiais tempais, Lietuva nepažangėtų? (st)

gelyje ūkių jau supuvo. Naujų nėra kam bedaryti. Nėra kam ir ant jų žoles krauti. O jei ir krauna, tai pavėluotai, nerūpestingai. Aktyvioji ventiliacija -- geras dalykas. Tačiau, kai lietus lyja, ant ventiliacijos žolės negalima krauti. Ir taip šienas genda pradalgėse...

Apžiūrime "pavyzdinį" tarybinį lauką. Ir jeigu jis toks, koks aprašytas, kaip atrodo paprasto kolūkio laukai, užmesti kur nors atokiau nuo oficialios "apžiūros"? Rašo "Valstiečių laikraščio" bendradarbis P. Vasinauskas:

"Paprastai žemės ūkio akademijos žemdirbystės katedros darbuotojus, kad jie padarytų mažytę apskaitą viename miežių lauke. Laukas su kultūrintas, žemė gerai dirbama, dar geriau tręšiama. Rodos, miežiai turi būti vienodi. Iš tolo, padarius 600 metrų ilgio brydę, rasta net 40 pasikeitimų. Kokie tie pasikeitimai? Pagulimai, praretėjimai, pažemėjimai, pageltimai, piktžolių lizdai. Vidutinis miežių ūgis 90 cm., o svyruoja jis nuo 57 iki 107 cm.

Yra tekę praeiti ir įbristi į Danijos javus. Tenai javai visur vieno di, kaip sukirpti. Mums iki tokių laukų dar toli".

P. Vasinauskas meta ilgesingą žvilgsnį į Daniją. Būtų pravartu žvilgtelti į Laisvosios Lietuvos gerųjų ūkių pavyzdžius. Nereikėtų semtis pavyzdžių iš kapitalistinės Danijos, kada jau 1939 metais lietuviški ūkiai buvo išgyvendinę "pagulimus, pageltimus, pažemėjimus ir piktžolių lizdus".

"Viskas gerai atrodo važiuojant plentais", graudenas "Valstiečių laikraščio" korespondentas. "Tačiau agronomas prie pasėlių negali nestoti. O kai sustoji, tai ir bėdų pamatai".

Perskandant iš žemės ūkio apraudojimų temos į turistinę temą, galima suprasti, kodėl turistams, juo labiau agronomams, neleidžiama lankytis už Vilniaus ar Kauno ribų. Katastrofišką žemės ūkio padėtį sovietai stengiasi paslėpti nuo svetimų ir patyrusių akių. (st)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

VYTAUTAS MINIOTAS DEMAGOGAS IR PROVOKATORIUS (4)

Norėdamas pasisemti daugiau medžiagos savo provokacinei veiklai, Miniotas pradėjo atidžiai skaityti visus iš užsienio ateinančius laiškus. Kadangi Miniotas beveik kiekvieną dieną būdavo komandiruotėse, taigi tu laiškus patikrinimas kartais užtrukdavo labai ilgai. Žmonės gaudavo, kartais, tuos laiškus tik po 2-3 savaites. Kadangi tie laišukai būdavo rašomi lietuvių kalboje ir jo viršinėmis jį turinio nesuprasdavo, taigi Miniotas pats juos versdavo iš lietuvių į rusų kalbą, taip, kad jam iš to būtų didžiausia nauda: gautų premiją už demaskavimą liaudies priešų, gautų komandiruo-tes važiuoti pas tuos žmones, kuriems tie laišukai buvo skirti. Jo viršinėmis nereikalaudavo tu laiškus išversti iš taisyklės ir Miniotas išrinkęs iš tų laiškus pasiskyrė žodžius, įtikinėjo savo viršinėmis KGB aparate, kad tas žmogus yra liaudies priešas! Ir jeigu liaudies priešas rašo laiškus savo giminei, tai ir tos gi minės yra liaudies priešai! Užtat ir tas gimines reikia "patakuoti". Ir vėl Miniotui atsivers galimybė diktuoti atvirą laišką! Ir vėl Miniotas gaus pinigų iš valstybinio izdo už komandiruo-tes, ir už elutes "Tiesos" redakcijai!

Tačiau tas Miniotui dar nedavė pilno moralinio patenkinimo. Už tuos sukombinuotus rublius Miniotas negalėjo patenkinti visų savo poreikių, negalėjo nusipirkti to, ko gėdė, to ką jis matydavo amerikoniškų siuntinių aprašymuose! Ir čia didysis kombinatorius Miniotas sugalvojo dar vieną, dar geresnį pasipelnymo šaltinį!

Jeigu tarybiniai žmonės, gerai gyvendami, gerai įsisavinę "leninizmo idėjas" nenori priimti iš savo giminių (liaudies priešų) siųstus siuntinius, nenori padaryti gėdos tarybinių žmonių orumui, ir nuo tų siuntinių atsisaiko, kodėl nepadaryti gerą darbą Ryšių Skyriui, kodėl nesutaupyti valstybinių pinigų siunčiant atgal siuntinius. Miniotas nusprendė kad tuos siuntinius galima pačiam pasiimti! Turėdamas dar iš Raseinių gimnazijos praktiką (padirbinėti parašus) jis ir pradėjo ta linkme veikti. Jis buvo įsitikinęs, kad tos mažos kortelės, patvirtinančios siuntinio gavimą, yra mažai reikšmingos ir tie parašai retai būna išskaitomi. Ir užsienyje gyvenantieji gimines ir pažįstami, nenorėdami pakenkti savo artimiesiems, nesistengs tų parašų tikrumu abejoti!

VYTAUTAS SVILAS

V. Vokietija

Tačiau vienas laiškas pasiekė Lietuvą iš Vakarų ne per Minioto kontrolę.

Šiai intencijai Miniotas paskyrė vieną penktadalį visos "Tiesos" 1970 metų gruodžio 27 d. nekreipdamas dėmesio, kad tada mirė vienas žymiausių Tarybų Sąjungos veikėjų Nikolajus Švernikas ir gruodžio 26 d. Maskvoje buvo iškilmingas laidojimas. "Tiesos" laikraščio redaktorius šiai mirčiai paskyrė tik trečdalį to, ką Miniotas paskyrė amerikoniškų siuntinių reikalams! Miniotas, būdamas "Tiesos" laikraščio redaktoriaus patarėjas iš KGB pusės nutarė kad N. Šverniko mirtis yra ne toks jau ypatingas įvykis, palyginus su be Minioto kontrolės prėjusiu vienu laišku!

Aišku, jis būtų tą viską nuslėpęs, tačiau tas komunistas Kukarskas pradėjo apie tai visiems kalbėti! Dargi neslėpdamas, kad Svilas prašė priręgti savo sužadėtinę Maskvoje! Ir ten prisiregistravusi Marija gali Miniotą visai demaskuoti.

Jam apie tai pagalvojus dar ir dabar paširdžius kutena: kaip jis galėjo padaryti tokį neapsižintęjimą ir nepagalvoti, kad kiekvienas atvažiavęs iš Vakarų Vokietijos savo žemodamuose gali turėti Svilo laišką!

Ir Miniotas, norėdamas atitaisyti savo klaidą ir parąš savo straipsnį "Tiesoje" 1970 m. gruodžio 29 d. pavadinimu "Svilas nenurimsta".

Pradedant skaityti šį straipsnį darosi ir šlykštus ir koku, kaip Miniotas aprašo Stasį Zaikauską, tą patį Zaikauską, kuris Minioto diktuojamas raše atvirą laišką į "Tiesą", tą patį Zaikauską, kuris rašė tą atvirą laišką galvodamas tuom išgelbėti savo šeimą, savo skurdų gerbuvį. Tikėdamas, kad su tuo savo laišku jis išpirks savo "nusikaltimą" priėmęs amerikonišką siuntinį!

Miniotas nenori prisipažinti, kad Zaikauską pažįsta jau seniai. Jis labai jau greit užmiršo kad 1970 m. rugpjūčio 29 d. Zaikauską tardė ir diktavo atvirą laišką. Jis jau užmiršo, kad jis jį pratardė 7 val. be pertraukos kam gi jam atsiminti, juk pinigai jau seniai paimti ir pragerinti.

Norėdamas surasti daugiau tokių aukų, Miniotas savo

straipsnyje "Balso emisaras", įdėjo Zaikausko adresą, žinodamas, kad tuo adresu pasipils laišukai iš visų Lietuvos kampečių! Tie visi laišukai tiesioginiai iš Vilniaus Ryšių Skyriaus buvo persiunčiami jam, ir kadangi jam buvo nepatogu per spaudą tai pasakyti, taigi jis ir taip niekišikiškai aprašė Zaikauską, kad būn pats Zaikauskas tuos laiškus jam atnešęs!

Kas nepažįsta dar tikrovės, kuri šiuo metu siaučia Lietuvoje, tas gal būtų dar ir gali patikėti šiems Minioto aprašymams!

Nesupėjo Miniotas gauti Stasio Zaikausko vardu Onos Kazlauskaitės laišką iš Telšių, jis jau pats atsidūrė Telšiuose! Viską išsiaiškino, kad Kazlauskaitė jau ne visai normali, kad už jos nugaros pasislėpęs koks tai liaudies priešas! Pinigus tai, aišku, Miniotas neuždelsė pasiimti už šią komandiruo-tes. Neuždelsė juos ir pragerinti! Tačiau to žmogaus pasislėpusio už tos nenormalios moteriškos nugaros jam ir nepavyko išsiaiškinti.

Savo straipsnį Miniotas pradėjo rašyti ištraukomis iš XXII partijos suvažiavimo: "Mes, komunistai, mūsų partija visada sakė liaudžiai gryną tiesą, nors ji kartais būdavo ir labai skaudi, ir labai rūsti, ir labai kanti".

Po tokių didingų žodžių Miniotas prilydė: "Tad kodėl mes negalime atvirai pasakyti, atvirai pasmerkti tų, kurie dar gauna iš Amerikos kandžių suėstų kelnėnų".

Sujungti du nesujungiamus dalykus, sujungti kulto pasmerkimo rezoliucijas su amerikoniškom kelnėmis, normaliam žmogui atrodytų, kad turima reikalą su kvailiu. Tačiau ne, Miniotas nekvailas. Jis tikras demagogas! Iš visų paskutiniųjų partijos suvažiavimų Makvoje nutarimų, jis tik tiek ir tesuprato, kad visus tuos nutarimus galima pritaikyti jo taip nenekentėjams amerikoniškoms kelnėms!

Pasigalėjimo Miniotas jokio nepripažįsta. Jis nepasigalėjo motinos turinčios kelių mėnesių dukrelę.

Sužinojė, kad Danutė Valaitienė yra ką tai gavusi iš užsienio, tuoj nulekė tą motiną terorizuoti! Ant rankų laikydama savo kldikį Danutė Valaitienė drebėjo atsakinėdama į šlykščiausius Minioto klausimus, bijodama dėl savo vaiko, dėl savo likimo, dėl savo šeimos! Miniotas, dargi, drįso ją du kartus aprašyti savo niekišikuose straipsniuose "Tiesoje". Ir vien tik už tai, kad D. Valaitienė buvo gavusi užsienietišką nertinį ir Vakarų Vokietijos madų žurnalą.

Nebaigia Miniotas teorizuoti iki šiol ir savo pagrindinės aukos, Marijos Prialgauskaitės, pas Mariją jau rankos dreba, nebegali puoduko arbatos beišlaikyti. Kiekvienas pasibledimas į duris, pas ją išsaulia krūpčiojimas. Naktimis negali užmigti. Šantažuoją ją Miniotas, kaip tik besugalvodamas. Savo terorizavimais, šantažais Miniotas privedė iki to, kad ji visą gegužės mėnesį prasirgo ir gulėjo ligoninėje. Štai ištrauka iš Marijos laiško š.m. gegužės 23 dienos: "Kokia liga? Osvarbiausia, višai parė nervai ir kraujas. Žinau kraujo eritrocitų nusėdimas roe -- 58. Laikotį skaičius 16,000. Kas sako, esą per daug. Užtat ir laiko mane ligoninėje. Ir neišleidžia. Na, bet visa tai

Simo Kudirkos tema perėjo demonstracinių emocijų žaidimą ir politinių investigacijų laukus, kur buvo aiškiai parodytas nuolankumas nusikaltėliams išdavimo veiksmams.

Nenuostabu, kad azilinio reikalavimo atmetimo tema turėjo patraukti teisininkų dėmesį. Šioje temoje susinarpiojo valstybės išipareigojimai, tarptautiniai pasižadėjimai ir nusikalstamas pareigūnų aktas. Ši teisiniu požiūriu įdomioji byla, kad lokalinės ir tarptautinės teisės perbėgimus. Autorius apžvelgia suteikto arba pa- neigto azilio atvejus nuo 1894 metų.

Nevisuomet, tačiau, galima sutikti su visais autoriaus tvirtinimais ir atsargiomis jo prielaidomis. Atrodo, kad kai kuriais atvejais pulk. Mann linkęs suteikti laivų vadamams tam tikras teises spręsti ar perbėgimas yra bona fide veiksmas. Tai yra -- ar perbėgėlis tikrai yra asmuo vertas politinio azilio teisių?

Kaip tikrai tos pažiūros katastrofą ir parodė Simo Kudirkos atvejis. Laivų vadovai ir jų kranto apsaugos teisininkams, ir šiaip pareigūnams, kurie privalo pažinti teisės problemas. Naval War College yra aukštoji teisės disciplinų ir karo mokslų mokykla.

Pulkininkas Clyde R. Mann ilgame, 27 puslapių rašinyje nagrinėja Nuneigto azilio (Asylum denied: The Vigilant incident) problemą. Autorius yra teisių daktaras ir dėsto minimoje mokykloje.

Savo studijoje pulk. Mann išsamiai atpa-koja įvykio chronologiją, naudodamasis Transpor-

nieko. Kad tik pagydytų mano galvą ir tuos vargšus nervellius. Šaip viskas nusibodo iki gyvo kaulo. Ne, ne, ne tik liga, iš viso visas gyvenimas, o vpač tie paskutiniai metai. Nesinorėtų pergyventi iš naujo. Tikriausiai nebeturėčiau tiek drąsos rizikuoti viskuo. Beviliskai rizikuoti. Ir kas iš to? Sugriautas gyvenimas, sveikatos nebėra, ateities nėra. Ne, nekaltinu nieko. Čia likimas, o nuo jo nepabėgsi. O ką toliau daryti? Bet visų blogiausia, kad neaiški liga. Ligoninės galutinė diagnozė -- poliartritas. Tačiau poliklinikoje mano gydytoja tuomi abejoja. Žinai, jau tikrino ir tyrė mane ko kiek 5 ar net 6 gydytojai, ir tik 2-jų diagnozė -- poliartritas. Kiti sugalvoja kitą. Ir vis kiti kius vaistus kiekvienas liepia gerti".

Štai pasekmės, kuriomis Miniotas galėtų didžiulis!

(Pabaiga kitame numeryje)

TEISĖS STUDIJOS SIMO KUDIRKOS TEMA

to departamento tardymų ir Kongresinių investigacijų knyga. Nemažai reiškia studijai ir plačiosios periodikos rašiniai. Autorius sąžiningai ir nuodugniai įveda skaitytoją į incidento esmę. Įdomus yra skyrius, kuriame autorius pavaizduoja oficialią ir viešąją reakciją į incidentą. Labai įdomus studijos užbaigimas, kur pulk. Mann suregistruoja kelėtą precedentų, egzistuojančių tuo klausimu politiką ir veikiančios teisės nuostatas, tvarkančius perbėgimus. Autorius apžvelgia suteikto arba pa- neigto azilio atvejus nuo 1894 metų.

Nevisuomet, tačiau, galima sutikti su visais autoriaus tvirtinimais ir atsargiomis jo prielaidomis. Atrodo, kad kai kuriais atvejais pulk. Mann linkęs suteikti laivų vadamams tam tikras teises spręsti ar perbėgimas yra bona fide veiksmas. Tai yra -- ar perbėgėlis tikrai yra asmuo vertas politinio azilio teisių? Kaip tikrai tos pažiūros katastrofą ir parodė Simo Kudirkos atvejis. Laivų vadovai ir jų kranto apsaugos teisininkams, ir šiaip pareigūnams, kurie privalo pažinti teisės problemas. Naval War College yra aukštoji teisės disciplinų ir karo mokslų mokykla.

Pulkininkas Clyde R. Mann ilgame, 27 puslapių rašinyje nagrinėja Nuneigto azilio (Asylum denied: The Vigilant incident) problemą. Autorius yra teisių daktaras ir dėsto minimoje mokykloje. Savo studijoje pulk. Mann išsamiai atpa-koja įvykio chronologiją, naudodamasis Transpor-

nieko. Kad tik pagydytų mano galvą ir tuos vargšus nervellius. Šaip viskas nusibodo iki gyvo kaulo. Ne, ne, ne tik liga, iš viso visas gyvenimas, o vpač tie paskutiniai metai. Nesinorėtų pergyventi iš naujo. Tikriausiai nebeturėčiau tiek drąsos rizikuoti viskuo. Beviliskai rizikuoti. Ir kas iš to? Sugriautas gyvenimas, sveikatos nebėra, ateities nėra. Ne, nekaltinu nieko. Čia likimas, o nuo jo nepabėgsi. O ką toliau daryti? Bet visų blogiausia, kad neaiški liga. Ligoninės galutinė diagnozė -- poliartritas. Tačiau poliklinikoje mano gydytoja tuomi abejoja. Žinai, jau tikrino ir tyrė mane ko kiek 5 ar net 6 gydytojai, ir tik 2-jų diagnozė -- poliartritas. Kiti sugalvoja kitą. Ir vis kiti kius vaistus kiekvienas liepia gerti".

Štai pasekmės, kuriomis Miniotas galėtų didžiulis!

Savo studijoje pulk. Mann išsamiai atpa-koja įvykio chronologiją, naudodamasis Transpor-

Savo puikiam rašinyje

prof. Goldie duoda sumprasti, kad valstybių teisės brutaliai susikirta, nes Simas savo aktu savime pademonstravo savo nelojalumą Sovietų Sąjungai. Tas jo nelojalumas automatiškai perkėlė jo bylą į politinę sferą. Jo pabėgimo aktas kaip tik ir buvo globojamas Tarptautinių, gana gausių, sutarčių ir konvencijų. Autorius parodo, kad modernios sutartys gerokai skiriasi nuo konservatyviųjų nuostatų, tebeveikiančių amerikiniame laivyne (Naval Regulation). Tuose reguliamuose kaip tik patariama labai sandūriai žiūrėti į aziliprašymo atvejus. Autorius siūlo modernizuoti tą reguliaminą ir pasivyti tarptautinius Amerikos išipareigojimus. Negal būti dvigubumo: iš vienos pusės azilio suteikimas Stalino dukrai Svetlanai, iš kitos pusės azilio nuneigimas lietuviui jūrininkui Simui Kudirkai!

Galutinį azilio teikimo ar nuneigimo aktą autorius nori respektuoti "executive tribunal", ištaigai kuri užbaigia bylą.

Netiesiogiai autorius kritikuoja Valstybės departamento išsiskikimą, kada į pasiteiravimą, kaip pasielgti, buvo atsakyta: neprovokuoti perbėgimo. Tai neatrodo praktiškas patarimas, sarkastiškai pažymi prof. Goldie, kada nusistatęs perbėgti jau apsisprendė perbėgti.

Kaip atrodo, dr. Clyde R. Mann ir prof. Louis F.E. Goldie studijos yra pirmieji darbai, paremti sudėtinga teisiniu požiūriu asmeniškia Simo Kudirkos drama.

Juk ir lietuviai, teisininkai diplomantai, sekmingai galėtų analizuoti šį nuneigto azilio atvejį ir už tą temą gauti doktoratus. (jg)

JURGIS GLIAUDA

My dear comrade I will
up down of yours
ship and go with you
together. It is a pos-
sibility. I will give my
best. I keep a
lookout - Simas

SIMAS

Kaina 3 doleriai. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

REZISTENCIJA

R. SPALIS

• REZISTENCIJA. R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Saugus ir pelningas santaupų
investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos
valstybės įstaigose įregistruotą
nuosavybės lakštą, be Jūsų
sutikimo ar su Jumis neatsiskačius
niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių
informacijų kreipkitės į mus, lietuvių
įkurtą ir vadovaujamą investavimo
Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525

DIRVOS RUDENS BALIUS

PROGRAMOJE: SOLISTĖ VANDA STANKIENĖ IR KORPI NEO-LITHUANIA ORKESTRAS

1971 m. rugsėjo 25 d., šeštadienį, Šv. Jurgio parapijos salėje

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Pabaltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks š. m. rugsėjo 11 d., Clevelande. Varžybas vykdys Clevelando LSK žaidėjas.

Prie aulgio pirmenybės vyks D, C ir B berniukų ir mergaičių klasėse.

Varžybos vyks Cuyahoga Community College stadione, 2900 Community College Ave., Cleveland, Ohio. Pradžią: 11:00 AM. Šis naujas stadionas turi tartano bėgimo ir šuolių takus, tinkamus vartoti ir lietigame ore.

Klubai ir pavieniai sportininkai kviečiami gausiai dalyvauti. Suinteresuoti pavieniai sportininkai prašomi kreiptis į rengėjus, šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 30207 Regent Rd., Wickliffe, Ohio 44092. Telefonas: (216) 944-3390.

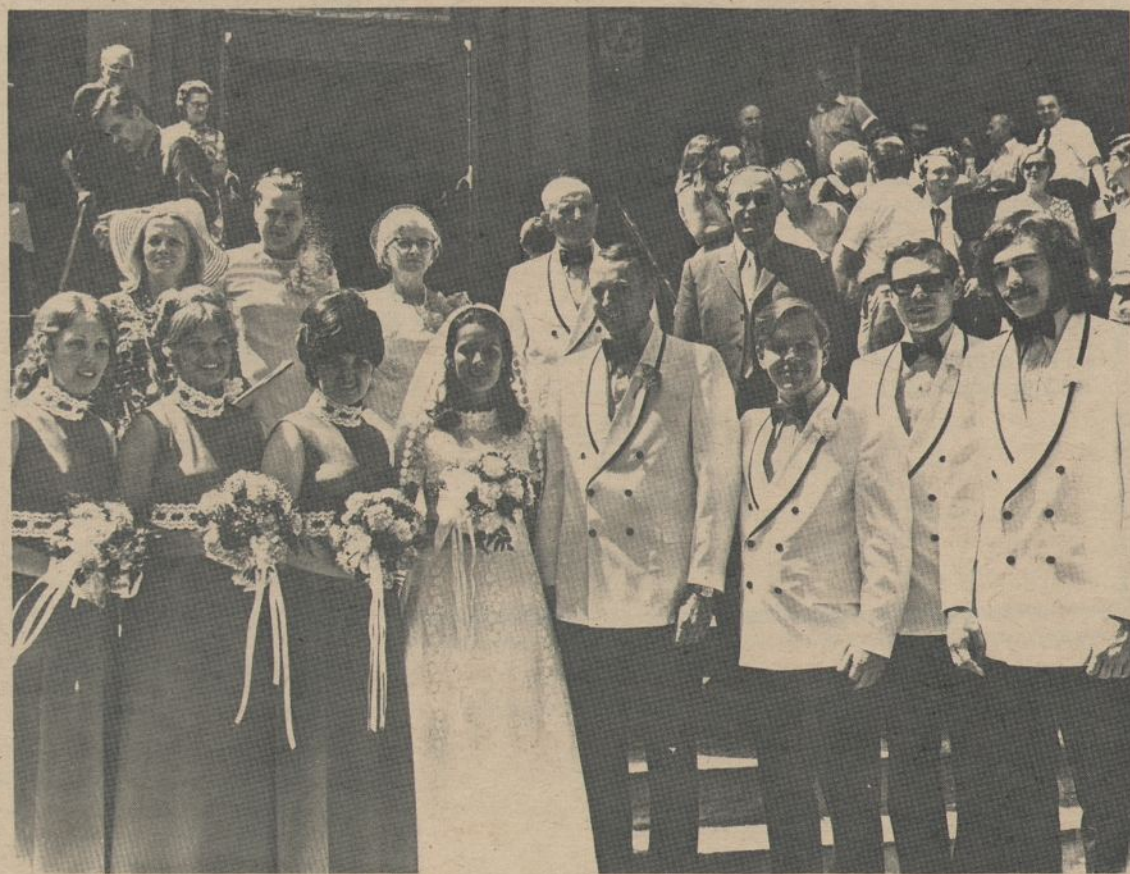
• Blossom Muzikos Centre šią savaitę, rugpiūčio 19, 20, 21, 22 d.d. Vienos Operos baletas duos keturis pastatymus su Clevelando orkestru. Ketvirtadienį bus "The Miraculous Mandarin" — Bartok ir "Therese" — Prokofieff, penktadienį "Ein kleine nachtmusik" — Mozart, "Therese" ir "The Blue Danube" Strauss, šeštadienį "Paquita" — Minikus, "The Miraculous Mandarin" ir "Vienna Divertissement" — Strauss. Vienos Operos Baletas yra vienas garsiausių pasaulyje ir yra reta progą pamatyti Clevelande. Bilietai nuo 3 iki 7 dol. į kiekvieną pastatymą gaunami Blossom Music Center, Severance Hall ir Burrows krautuvėse.

• Arenoje ši ketvirtadienį, rugpiūčio 19 d., 8 v. v. Lord Athol Layton rungsis su Waldo von Erich dėl čempiono titulo. Bus ir daugiau imtininkų.

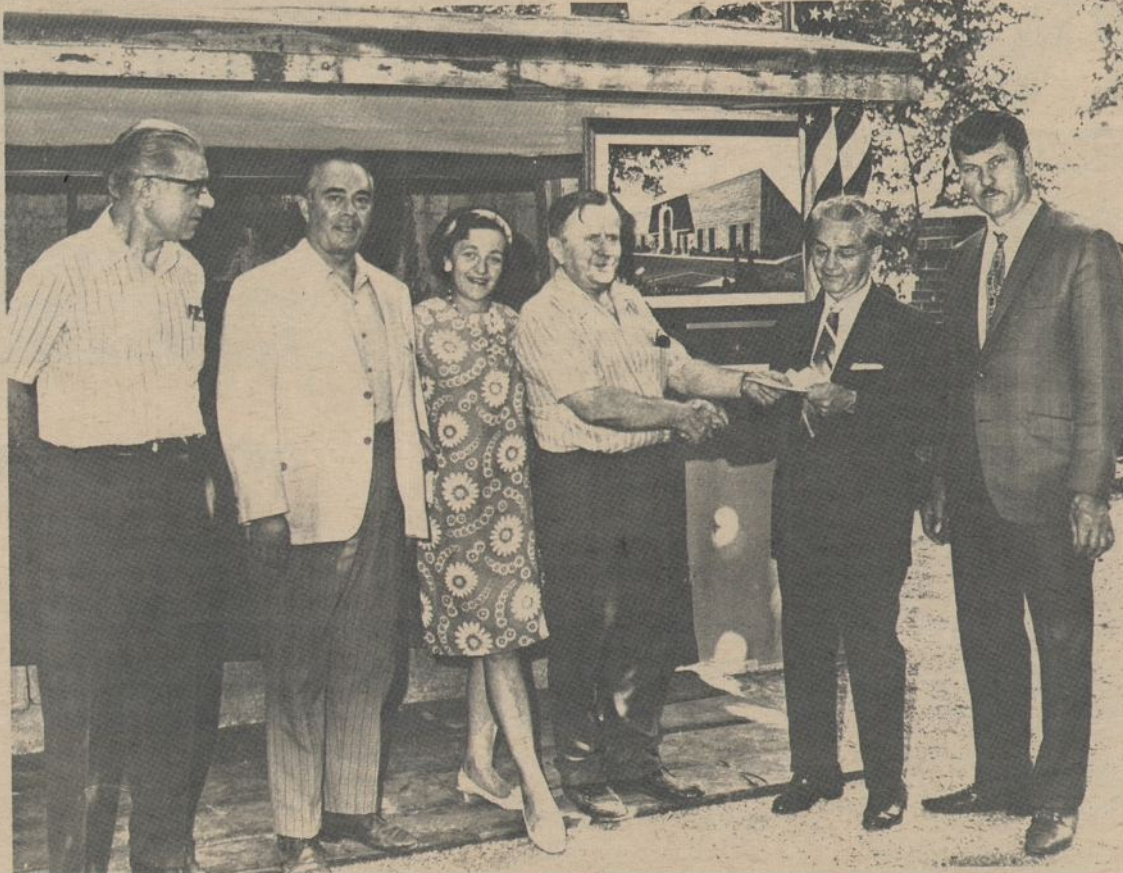
Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenoje, 3717 Euclid Ave.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS vakarinėje Clevelando dalyje. Dėl sąlygų prašom skambinti telefonu 941-7758.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Vitalija Mekešaitė ir Raimundas Benediktas Butkus po sutuoktinių prie Šv. Jurgio par. bažnyčios. Pirmoje eilėje jaunieji tarp pamergių ir pabrolių. Stovi iš kairės: N. Pintis, R. Mekešaitė, J. Balašaitytė, jaunieji Vitalija ir Raimundas Butkai, A. Vedegys, R. Zylė ir A. Stempužis. Antroje eilėje: A. Stempužienė, A. Mekešienė, P. Butkienė, J. Mekeša ir J. Stempužis, J. Carlos nuotrauka

Lietuvių Namų Clevelande statybos paruošiamieji darbai žengia pirmyn. Jau surinkta apie 40,000 dol. pinigais ir pasižadėjimais. Piliiečių Klubu gegužinėje K. S. Karpiaus įteikė p. J. Malskiui 1000 dolerių čekį. Nuotraukoje stovi iš kairės: St. Mačys, Lithuanian Village bendrovės pirm. J. Stempužis, ponias Malskienė, J. Malskis, K. S. Karpis ir L. Staškūnas.

APIE SUDEGUSIĄ LIETUVIŲ SALĘ

Rugp. 2 d. gaisrui sunaikinus Lietuvių Salės pastatą, 6835 Superior Ave., paplito žinios bukas pastatas veikęs nuo 1902 metų. Šiuo antraštu Lietuvių Salę pradėjo veikti po I pasaulinio karo, 1919-1920 metais, taigi tik prieš 50 metų.

Pranešimai apie gaisrą sumaišyti su 1900 metais pastatyta pirmutine lietuvių Šv. Jur-

gio parapijos bažnyčia, buvusi 21-je gatvėje tarp Superior ir St. Clair gatvių, ankstyvoje lietuvių kolonijoje. Tada, turint medinę bažnyčią, su rūsiu, į įrengus susirinkimams, 1902 metais pradėjo draugijos joje rengti savo susirinkimus. Niekas daugiau, nes nebuvo jokia salė.

Dabar sudegusi salė yra visai kitoje vietoje, 6835 Superior Ave. antraštu, ir tik salės pastatas. Ta salė buvo įrengta po I karo, 1919-1920 metais, ir tik salė su jai reikalingomis talpomis.

Tais ankstyvais laikais, po 1900 metų, toje senoje kolonijoje veikiančios organizacijos jei rengė vakarus, naudojosi sale miesto centre, East 9th gatvėje. Ten dar 1907 metais buvo SLA seimas ir kitų rengimų keletu metų po to.

Kai vokiečiai pasistatė savo Turnverein salę East 55-toje gatvėje apie 1915 metus, savo vaidinimams, koncertams lietuvių pradėjo naudotis ta sale.

Dar po I karo, kai tik pradėjo atvažiuoti iš Lietuvos artistai koncertuoti, jiems koncertus rengdavom toje vokiečių salėje.

Taigi nuo 1902 ir 1920 metų yra didelis laikotarpis.

Apie savo reikalams salę draugijos pradėjo kalbėti 1908 metais. Lietuvių Salės Bendrovė įsteigta 1914 metais, bet ir tada dar salės turėjimas buvo toli tikrėnybės. Draugijoms pradėjus įsigyti salės bendrovės akcijas, kitoms davus bendrovei paskolas, 1915 metais prie East 60-tos gatvės ant Superior Ave., buvo nupirkti trys namai, kur buvo pakankamai žemės salei pastatyti. Bet 1916 metais tie namai parduoti, 1917 metais pagaminti salei planai, sumokė-

ta \$1,000; numatytas salei pastatas turėjo kaštuoti per šimtą tūkstančių dolerių. Tai buvo daroma tuo pačiu laikotarpiu kai ir rengtasi statyti naują, didelę Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, kuri stovi ir dabar.

Karui prasidėjus, 1917 metais Amerikai įstojus į karą, pasikeitė dalykai. Nei bažnyčios negalėjo statyti, nors pinigus jau turėjo, nei salės negalėjo pradėti, nes pinigų stokavo.

Nauja bažnyčia pastatydinta dabartinėje vietoje 1921 metais. Lietuvių salės klausimą išsprendė kai karui pasibaigus, paaiškėjo kad 6835 Superior Ave. antraštu esanti sena protestantų medinė bažnyčia parduodama. Ją savo ištekliais Lietuvių Salės Bendrovė pajėgė nupirkti.

Perremontavus, įrengus sceną, šokiams grindis ir tt., lietuvių jau turėjo savo didesniems rengimams pastogę.

GAISRAS! SALE SUDEGA

Po keliolikos metų, betgi, kilęs gaisras ją gerokai sugadino. Vėl rūpestingai dirbant, pastatas modernizuotas: priešakinę sieną išstatė mūrinę; uždengė naują stogą, sudėjo lubas, įvedė

tinkamas šviesas, sustiprino sienas, sudėjo kitus langus, naujas geras grindis šokiams, įrengė didelę sceną tinkamą vaidinimams, koncertams ir tt.

Apatinę dalį atremontavo kad draugijos rengdamos vakarus turėtų savo bižnui barą. Kitą pusę apatinės vietos užėmė Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas. Tokią salę radote kurie atvyko į Clevelandą 1949 metais.

Klubas turėjo leidimą svaigintiems gėrimams, Salė negalėjo gauti. Salės reikalams einant prastyn, kadangi salės bendrovės nariai veik visi buvom ir klubo nariais, nutarėm tada mažai naudingą klubą paversti labai naudinga salei, per vedant klubo biznio pilną salės išlaikymui.

Lietuvių Klubas savo naudingą darbą vykdė ir po šiai dienai, remdamas naujo Lietuvių Namų statybą su sena Lietuvių Salės Bendrove ir nauja Lithuanian Village, Inc.

Naujam Lietuvių Namui ir salei vieta yra visiems žinomoje Naujos parapijos kaimynystėje, 877 East 185 gatvėje, kur jau yra ir naujas lietuvių ceptas.

Per 50 metų, nuo 1920 metų, toje senoje salėje vyko didelis lietuvių kultūrinis judėjimas. Koncertavo, kalbėjo svečiai iš Lietuvos. Rinkta aukos Lietuvos ginklų fondui, Šaulių Sąjungai, Lietuvos našlaičiams šelpti, na ir Lietuvos politiškomis partijoms remti.

Joje vyko įvairūs rengimai jau ir naujakuriams pradėjus suvažiuoti į Clevelandą, nors pasikeitusios sąlygos toje Clevelando dalyje pradėjo skaudžiai atsiliepti į salės reikalus.

Dabar mums atiteko pareiga rūpintis ir remti Naujų Lietuvių Namų pastatymą -- naujo labai reikalingo lietuvių centro įrengimas. Parodykime savo duosnumą!

Kazys S. Karpis

• Emilija Čekienė, KAD JI BUTŲ GYVA. Išleido Vilties leidykla. Aplankas ir vinjetės puslapiuose — Pauliaus Jurkaus. Leidinys iliustruotas ir nuotraukomis. 420 psl. Kaina — 5 dol. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirvos novelės konkursui gautos dar dvi novelės: A. Šventaragio "Capri" ir A. Bedef "Mislė".

Primename, kad paskutinis terminas rankraščių atsiųsti yra 1971 m. rugsėjo 1 d. Premija 500 dol. Jos mėcenatas yra Simas Kašlionis.

• Msgr. Audrys Bačkis, iki šiol ėjęs pirmojo Nunciatus sekretoriaus pareigas, nuo š. m. liepos mėn. 1 dienos yra pakeltas į Nunciatus Patarėjo (Auditeur) rangą.

Nuo š. m. rugpjūčio mėn. 12 dienos jis pavaduoja Apaštališkąjį Delegatą Lagos, Nigerijoje, išvykusį atostogų.

• Pranešama, kad IV Dainė šventės Vykd. Komiteto išdininkas visas sąskaitas bei pageidavimus surišęs su dainų švente, jas turi gauti iki 1971 m. rugpjūčio 31 d. Vėliau bent kokie reikalavimai nebus svarstomi.

• Dr. Antanas W. Novasitis, JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos vicepirmininkas visuotinio klausimams, įvertindamas Dirvos rodymą dėmesį jo veiklai ir kandidatūrai į Philadelphia Miesto Tarybą, atsiuntė auka 25 dol. Už paramą spaudai, Dirva nuoširdžiai dėkoja.

LIETUVIŲ PARODA HARVARDO UNIVERSITETE

Nuo pereinamos savaitės dailininkų šeimos Jurgio ir Ivonos Laurinaičių paveikslų paroda vyksta Harvardo Universiteto "Faculty Club" patalpose, Bostone, Mass. Paveikslų išstatyta virš dvidešimt.

Fakultetų klubo administracija prašo dailininkus paveikslus palikti išstatytus bent pusei metų.

• Lietuvių šachmatų Pirmenybės įvyks rugpjūčio 28-29 dienomis Chicagoje. Į jas jau užsiregistravo: P. Tautvaišas, A. Jasaitis, K. Jankauskas, A. Zujus, A. ir P. Šalkauskai, V. Karpuška, M. Rimkus, V. Kizlaitis, M. Mikutaitis ir kiti. Registruotis prašoma pas R. Fabijoną, 7744 So. Troy, Chicago, Ill. 60652. Tel. 737-0770.

AUKOS DIRVAI

Atnaujindami pranešimą ir kitomis progomis, ukojo šie Dirvos skaitytojai:

V. Leigh, Rome	7,00
R. Česonis, Grand Rapids ..	2,00
J. Žilėvičius, Chicago	3,00
N. Stelmokas, Chicago	5,00
J. Liutkeis, Chicago	2,00
M. Manomaitis, Boston	3,00
A. Bortkevičienė, Woodhaven	5,00
K. Statkus, Los Angeles	2,00
V. Kaveckas, Chicago	2,00
J. Povilaitis, Omaha	2,00
J. Šostakas, Detroit	3,00
J. Neverauskas, Munster	2,00
J. Briedis, Lemont	2,00
LVS Ramovė Clevelande	20,00
Santa Monikos Liet. Klubas	5,00
J. Smulskis, Lima	2,00
DLO Centro V-ba Detroit	5,00
A. Rimavičius, Chicago	2,00
A. Petravičius, Lansing	5,00
J. Gepneris, Chicago	2,00
E. Stepas, Parma	2,00
K. Morkūnas, Meriden	2,00
Ruta Inc., Los Angeles	20,00
M. Jasėnas, Binghamton	10,00
J. Butkus, Woodhaven	10,00
A. Hahn, Philadelphia	2,00
Č. Rukuiža, Berwyn	2,00
A. Ratkelis, Woodland Hills	5,00
J. Šidagis, Detroit	2,00
J. Petkūnas, Chicago	5,00
M. Baliutavičius, Venezuela	5,00
Pedagoginiai Lit. Kursai Clevelande	36,75
G. Žilionis, New York	2,00
K. Žilėnas, Cicero	2,00
K. Musteikis, Chicago	2,00
B. Zabiela, Victoria	1,30
V. Janukaitis, Detroit	5,00

Viesiems aukotojams Dirva nuoširdžiai dėkoja.

JURGIUI BIELIŪNUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai Vene-

nezueloje, seserims ir bro-

liui Lietuvoje, giminėms ir

jo draugams visame pasaulyje

Luisa, Henrikas,
Jurgis, Eduardas ir
Robertas
Govarskai

JURGIUI BIELIŪNUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai, seserims ir broliui Lietuvoje. Giminėms ir velionies draugams Venezueloje, Lietuvoje ir J.A.V.-bėse.

Maracay Apylinkės lietuvių vardu

Maracay Apylinkės Valdyba

A. A.

JURGIUI BIELIŪNUI

mirus, jo žmonai poniai VANDAI ir visiems artimiesiems Venezueloje, Lietuvoje ir JAV-se reiškiamo nuoširdžią užuojautą

VLIKO Atstovybė Venezueloje

A. A.

JURGIUI BIELIŪNUI

mirus, jo žmonai poniai VANDAI ir visiems artimiesiems gilaus skausmo valandoje reiškiau nuoširdžią užuojautą

Inž. Vladas Venckus
Venezuelos LB Centro Valdybos
Pirmininkas
ir
CIPDEM Valdybos Įgaliotinis

A. A.

JURGIUI BIELIŪNUI

mirus, jo žmonai poniai VANDAI ir visiems giminėms Venezueloje, bei seseriai Lietuvoje reiškiamo gilią užuojautą

Venezuelos LB Centro Valdyba

Mylimai motinai mirus Lietuvoje, nuoširdžią

užuojautą reiškiamo

STASEI KEZENIENEI

ir jos vyrui

Jonė ir Kazimieras
Zaronskai

Detroito jūrų šauliai vienu iškilmių metu.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

DETROITO ŠAULIAI PIRKS SKLYPĄ

Detroito šauliai nutarė išsiaiškinti: ar parduodamame prie Dainavos stovyklos žemės sklype bus leidžiama įrengti sportinio šaudymo šaudyklą ir ten atlikti šaudymus, ar bus garantuotas prie jo privažiavimas (nes reikia važiuoti per kitą sklypą)? Gavus šiuos du užtikrinimus, nutarta pirkti šaulių reikalus šį 8 akrų žemės sklypą.

• SLA 200 kuopos 50 jubiliejiname bankete spalio 3 d., 1 val. Lietuvių Namuose meninę programą išpildys muzikės A. Stephens vadovaujamas trio aktetas. Bus dainuojama: solo, duetas ir trio... Šiame bankete bus paminėta ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 85 metų sukaktis. Jubiliejaus proga bus išleistas SLA 200 kuopos veiklos leidinėlis. Organizacijų ir pavienių asmenų 50 metų jubiliejaus proga sveikinimus priima Jubiliejaus Komitetas 2002 Ferdinand St. Tel. TA 6-5678.

• Dariaus ir Girėno klubo iniciatyva liepos 25 d. buvo paminėti pirmieji lakūnai — lietuviai perskridę Atlanto vandenyną S. Darius ir S. Girėnas.

Jų intencija šv. Antano bažnyčioje 10:30 kun. K. Simaitis atlaikė šv. Mišias ir pasakė tam momentui pritaikytą pamokslą. Po mišių Dariaus ir Girėno svetainėje buvo suruoštos užkandžiai, kuriose dalyvavo netoli šimto svečių.

• Pavergtų tautų festivalio metu liepos 16, 17 ir 18 d. Detroito, dvi atstovės buvo priimtos laikraščio "Detroit News" patalpose ir ten parodė savo pagamintus tortus:

Ukrainietė Maria Drohomysreski atgabeno iškeptą Ukrainian Wedding Bread ir Detroito Lietuvių Organizacijų Centro pirmininko adv. R. Sakio žmona — lietuvišką riešutų tortą. Tų tortų receptai ir nuotraukos buvo įdėtos Detroito laikraštyje "Detroit News".

• Šv. Antano parapijoje šį pavasarį uždarius pražios mokyklą, vienoje klaseje įrengiama koplyčia, kurioje paprastomis dienomis ir mažesnioms laidotėms bus laikomos mišios ir tokiu būdu nereiks žmonėms lipti į antrąjį aukštą. A. Grinius

JAUNIMO CHORAS DETROITE

Į Jaunimo chorą Detroito bus priimamos mergaitės, baigusios lituanistines mokyklas. Taip pat bus priimamos ir mergaitės, kurios šį rudenį lankys aštuntąjį skyrių ir yra dalyvavusios IV-toje Dainų šventėje Chicagoje. Balsų tikrinimui reikia pasiruošti iš pilno Dainų šventės repertuaro. Bus duodami ir vokalizacijos pratimai, kurie bus paaiškinti balsų tikrinimo metu. Berniukai bus priimami

nėjaunesni 16-kos metų ir sugebą atlikti paaiškintus vokalizacijos pratimus ir galį padainuoti pasirinktą dainą.

Instrumentalistai irgi pageidaujami. Jų įstojimo sąlygos bus žinomos tik užsiregistravusiems iš anksto. Registracijos laikas visiems yra nuo rugpjūčio 23 d. iki rugsėjo 1 d. Pavėlavę užsiregistruoti ir mėginą teisingai nežinojimu nebus toleruojami, nes pranešimai be spaudos yra garsinami per abi lietuviškas radijo valandas, kurios pabrėždamos Jaunimo choro reikalus bei pranešimus skelbia net keltą kartą.

St. Slizys

• BALFo 76 skyrius ruošia šeimyninį išvažiavimą Č. ir O. Šadeikų sodyboje, 28975 Wellington Rd., Farmington, Michigan, telef.: 626-8478, rugpjūčio 22 d. 1 v. p. p. Vaisių kaina 3 dol. asmeniui.

Valdyba prašo norinčius dalyvauti registruotis pas valdybos narius arba dir. E. Paurazienę.

Važiuoti Middle Belt Rd. į šiaurę. Wellington Rd. yra dešinė pusė tarp 12-tos ir 13-tos mylios. Pasukus važiuoti apie ¼ mylios.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N.Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

viename pirmiausių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, kriketas ir tt. Vakaris salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDZIAMS

Salia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. 18 New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmd. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalau kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071